# Kadernota 2020 raadsbevoegdheid V 28-05-19 v2

gemeente BERGEN

# INHOUD

Inleiding ....3

Financieel overzicht ....4

Uitgangspunten kadernota ....8

Programma 1. Een sociale en vitale gemeente ....11
1A. Inwoners en bestuur ....11
1B. Samenleven ....12
1C. Kerngericht en ondersteunend ....16
1D. Een veilige gemeente ....17
Wat gaat het kosten ....18

Programma 2. Een aantrekkelijke gemeente ....22
2A. Cultuur, recreatie en toerisme ....22
2B. Economische vitaliteit ....25
2C. Een bereikbare gemeemte ....26
Wat gaat het kosten ....28

Programma 3. Een leefbare gemeente ....31
3A. Wonen en leefomgeving ....31
3B. Duurzaamheid en milieu ....35
3C. Beheer en onderhoud ....38
Wat gaat het kosten ....39

Programma 4. Een financieel gezonde gemeente ....44
Wat gaat het kosten ....45

BIJLAGE 1: Overzicht mutaties investeringskredieten ....47
BIJLAGE 2: Stand reserves ....49

# INLEIDING

Kadernota 2020
De nu voorliggende Kadernota 2020 is conform de geharmoniseerde BUCH P&C cyclus een combinatie van de tussentijdse rapportage 2019 en de Kadernota 2020 waarin ook de structurele effecten vanuit de jaarrekening zijn meegenomen. Dit om zo efficiënt mogelijk een actuele stand van zaken betreffende de financiën aan uw raad te kunnen presenteren.

De kadernota sluit op dit moment met een positief saldo.

Formatie akkoord
Voor zover als mogelijk is het formatieakkoord al verwerkt in de Kadernota 2020.

Toekomstige ontwikkelingen:
Er komen verder nog zaken op ons af die tot extra lasten of minder inkomsten kunnen leiden zoals bijvoorbeeld:

- de meicirculaire 2020 **PM**
- herinrichting centrum Schoorl circa **€ 155- € 180K structureel,** uitgaande van circa € 3 mln. aan investeringen openbare ruimte
- handhaving onttrekking woningen aan woningvoorraad in verband met recreatieve verhuur **2019 € 100.000,- 2020 en verder € 150.000,-** en *in 2020 en 2021 nog € 250.000,- extra uit de algemene reserve*.
- integraal huisvestingsplan scholen 2019 PCC circa € 7 mln. aan investeringen is circa **€ 235K -€ 375K structureel vanaf 2020**
- integraal huisvestingsplan scholen 2022 BSS circa € 9 mln. aan investeringen is circa **€ 300K - € 425K structureel**
- integraal huisvestingsplan scholen 2023-2024 van Reenenschool circa € 2 mln. aan investeringen is circa **€ 90K - € 105K** structureel
- de herijking van het gemeentefonds ingaande 2021 **PM**
- cao gemeenten / pensioenpremie 2020 **150K-300K structureel.**

## FINANCIEEL OVERZICHT

| | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Stand na raad 11 april** | **525** | **V** | **454** | **V** | **316** | **V** | **474** | **V** | **734** | **V** | |
| Sloop voormalig Petrusschool Groet | 45 | N | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | B&W 16-04-19 |
| Verlenging aanwijzing RTV80 | 15 | N | 15 | N | 15 | N | 15 | N | 15 | N | B&W 21-05-19 |
| **Kadernota 2020 college bevoegdheid** | **156** | **V** | **58** | **V** | **5** | **N** | **80** | **N** | **55** | **V** | **B&W 28-05-19** |
| **Stand na raad 28 mei** | **622** | **V** | **497** | **V** | **296** | **V** | **379** | **V** | **774** | **V** | |
| Recreatieve verhuur en gebruik van woningen | 100 | N | 150 | N | 150 | N | 150 | N | 150 | N | Raad 04-07-19 |
| **Verwachte stand na raad 4 juli** | **522** | **V** | **347** | **V** | **146** | **V** | **229** | **V** | **624** | **V** | |
| **Kadernota 2020 raadsbevoegdheid** | **245** | **V** | **4** | **V** | **173** | **V** | **351** | **V** | **354** | **V** | **Raad 09-07-19** |
| Meicirculaire 2020 (volgt wanneer verwerkt) nog niet bekend | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | Raad 09-07-19 |
| **verwachte stand na Kadernota 2020** | **767** | **V** | **351** | **V** | **319** | **V** | **579** | **V** | **978** | **V** | |

## Overzicht alle mutaties kadernota 2020

| 1 =1.000 | | | | korte omschrijving | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | I/S |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| kn | aut | 1a | .1 | Verkiezingen 2022 & 2023 | 0 | | 0 | | 0 | | 71 | N | 71 | N | I |
| fr | aut | 1a | .2 | Vrijval voorz. wachtgeld wethouders 2019 act.berek. | 59 | V | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 1a | .3 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 10 | V | 9 | V | 9 | V | 9 | V | 9 | V | S |
| fr | nb | 1b | .1 | Onderzoek armoede -formatieakkoord | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 1b | .2 | OAB middelen nieuwe verdeling Rijk | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 1b | .3 | Hogere BUIG gelden | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | S |
| fr | aut | 1b | .4 | Minder bijstandsuitgaven | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | S |
| fr | aut | 1b | .5 | Toename inzet loonkostensubsidies | 65 | N | 75 | N | 85 | N | 95 | N | 105 | N | S |
| fr | aut | 1b | .6 | Busvervoer en huur Gym ArH -college | 20 | N | 82 | N | 60 | N | 0 | | 0 | | I |
| kn | aut | 1b | .7 | GR GGD indexatie | 0 | | 24 | V | 22 | V | 18 | V | 18 | V | S |
| kn | aut | 1b | .8 | GR Cocensus indexatie | 0 | | 0 | V | 0 | V | 0 | V | 0 | V | S |
| fr | aut | 1b | .9 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 46 | V | 87 | V | 46 | V | 43 | V | 68 | V | S |
| fr | aut | 1b | .10 | Collectief vervoer KN2020 | 65 | N | 65 | N | 65 | N | 65 | N | 65 | N | S |
| fr | aut | 1b | .11 | WMO huur hulpmiddelen KN2020 | 380 | V | 380 | V | 380 | V | 380 | V | 380 | V | S |
| fr | aut | 1b | .12 | Huishoudelijke hulp KN2020 | 197 | V | 174 | V | 174 | V | 174 | V | 174 | V | S |
| fr | aut | 1b | .13 | Wmo individuele vervoersvoorzieningen KN2020 | 36 | N | 60 | N | 83 | N | 107 | N | 107 | N | S |
| fr | aut | 1b | .14 | Wmo eigen bijdrage KN2020 | 55 | N | 55 | N | 55 | N | 55 | N | 55 | N | S |
| fr | aut | 1b | .15 | Bijzondere bijstand KN2020 | 136 | N | 136 | N | 136 | N | 136 | N | 136 | N | S |
| kn | aut | 1d | .1 | GR Veiligheidsregio NHN | 0 | | 65 | V | 57 | V | 38 | V | 39 | V | S |
| fr | aut | 1d | .2 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 0 | V | 0 | | 0 | | 0 | V | 7 | V | S |
| kn | nb | 2a | .1 | Culturele programmering marketing -formatieakkoord | 0 | | 15 | N | 15 | N | 15 | N | 0 | | I |
| kn | nb | 2a | .2 | Kranenburgh, landelijk aansprekende tentoonstelling -formatieakkoord | 0 | | 100 | N | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| kn | nb | 2a | .3 | Marketing en gastheerschap -formatieakkoord | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 2a | .4 | Incidentele cultuursubsidies | 15 | N | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 2a | .5 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 5 | V | 0 | N | 4 | N | 4 | N | 9 | V | S |
| kn | aut | 2a | .6 | GR Geestmerambacht Indexatie | 0 | | 0 | N | 0 | N | 0 | N | 0 | N | S |
| fr | aut | 2b | .1 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 2 | V | 0 | | 0 | | 0 | | 1 | V | S |
| fr | aut | 2c | .1 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 0 | | 14 | N | 14 | N | 13 | N | 19 | V | S |
| fr | nb | 3a | .1 | Impuls Schoorl -formatieakkoord | 10 | N | 30 | N | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 3a | .2 | Integrale aansturing diverse projecten -formatieakkoord | 12 | N | 48 | N | 48 | N | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 3a | .3 | Taskforce wonen -formatieakkoord | 100 | N | 100 | N | 100 | N | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 3a | .4 | Bijdrage risico beheersing VR-NHN | 30 | N | 30 | N | 30 | N | 30 | N | 30 | N | S |

| | 1 =1.000 | | | korte omschrijving | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | I/S |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| kn | nb | 3a | .5 | Inhuur projectleider Bergen aan Zee -formatieakkoord | 0 | | 100 | N | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| kn | aut | 3a | .6 | Impl. omgevingswet (omgevingsvisie) | 0 | | 100 | N | 100 | N | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 3a | .7 | Impl. omgevingswet (omgevingsplan) | 17 | V | 50 | N | 50 | N | 50 | N | 50 | N | S |
| fr | aut | 3a | .8 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 11 | V | 0 | N | 0 | N | 3 | N | 23 | V | S |
| kn | nb | 3b | .1 | Verlaging rioolheffing door lagere rentetoerekening -formatieakkoord | 0 | | 135 | N | 135 | N | 135 | N | 135 | N | S |
| fr | nb | 3b | .2 | Uitvoering Energietransitie -formatieakkoord | 72 | N | 97 | N | 96 | N | 96 | N | 96 | N | S |
| fr | aut | 3b | .3 | Extra kosten verhoging afvalstoffenbelasting restafval | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 3b | .4 | Hoge eindafrekening 2018 verwerking afval | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 3b | .5 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| kn | aut | 3b | .6 | GR RUD indexatie | 0 | | 27 | N | 8 | N | 4 | N | 4 | N | S |
| kn | nb | 3c | .1 | Verhoging biodiversiteit gemeentelijke plantsoenen -formatieakkoord | 0 | | 20 | N | 20 | N | 20 | N | 20 | N | S |
| fr | nb | 3c | .2 | Groenspoor -formatieakkoord | 17 | N | 17 | N | 17 | N | 17 | N | 17 | N | S |
| fr | nb | 3c | .3 | Instellen en dotatie voorziening baggerkosten | 55 | N | 12 | N | 12 | N | 12 | N | 12 | N | S |
| fr | aut | 3c | .4 | Bijraming verkoop snippergroen | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 3c | .5 | Verkoop grond Verspykweg BaZ aan Kennemerwonen | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 3c | .6 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 159 | V | 22 | V | 46 | N | 49 | N | 200 | N | S |
| kn | aut | 4 | .1 | OZB indexatie | 0 | | 29 | N | 30 | N | 30 | N | 31 | N | S |
| kn | aut | 4 | .2 | OZB indexatie | 0 | | 7 | N | 7 | N | 7 | N | 7 | N | S |
| kn | aut | 4 | .3 | OZB indexatie | 0 | | 5 | N | 5 | N | 5 | N | 5 | N | S |
| kn | aut | 4 | .4 | GR Cocensus indexatie OZB woningen | 0 | | 10 | N | 13 | N | 18 | N | 18 | N | S |
| fr | nb | 4 | .5 | OZB gebruikers niet-woningen naar eigenaren niet-woningen | 0 | | 75 | V | 77 | V | 79 | V | 81 | V | S |
| fr | aut | 4 | .6 | Rentekosten | 70 | N | 57 | N | 53 | N | 1 | V | 6 | V | S |
| fr | aut | 4 | .7 | Parkeerinkomsten i.v.m. garages Mooi Bergen | 0 | | 87 | V | 87 | V | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 4 | .8 | Bijramen naheffing parkeerheffingen | 0 | | 74 | V | 74 | V | 74 | V | 74 | V | S |
| fr | aut | 4 | .9 | Areaaluitbreiding parkeerinkomsten | 143 | V | 146 | V | 149 | V | 152 | V | 152 | V | S |
| fr | aut | 4 | .10 | Dividend BNG bijramen | 127 | V | 125 | V | 125 | V | 125 | V | 125 | V | S |
| fr | aut | 4 | .11 | Dividend Liander | 164 | V | 100 | V | 100 | V | 100 | V | 100 | V | S |
| fr | aut | 4 | .12 | Verhoging bijdrage BUCH i.v.m. Indexatie | 185 | N | 540 | N | 485 | N | 451 | N | 416 | N | S |
| fr | aut | 4 | .13 | Aframen budget voormalig personeel | 70 | V | 70 | V | 70 | V | 70 | V | 70 | V | S |
| fr | aut | 4 | .14 | Aanvraag ter beschikking stellen resultaat 2018 BUCH | 259 | N | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 4 | .15 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 5 | V | S |
| fr | aut | 4 | .16 | Tegenboeking omslagrente | 110 | N | 14 | V | 9 | V | 12 | V | 8 | V | S |
| fr | aut | 4 | .17 | Stelpost indexatie inzetten | 0 | | 400 | V | 400 | V | 400 | V | 400 | V | S |

| 1 =1.000 | | | | korte omschrijving | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | I/S |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| kn | aut | 4 | .18 | GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) indexatie | 0 | | 1 | N | 2 | N | 3 | N | 3 | N | S |
| | | | | **Totaal** | **245** | **V** | **4** | **V** | **173** | **V** | **351** | **V** | **354** | **V** | |

# UITGANGSPUNTEN KADERNOTA

Bij het opstellen van de P&C documenten worden de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd:

**Financiële Uitgangspunten**

OZB
De OZB opbrengsten (exclusief areaal uitbreiding) worden jaarlijks verhoogd met maximaal het inflatie percentage Consumentenprijsindex (CPI) alle huishoudens. We gebruiken daarvoor de stand van de verwachting van het Centraal Economisch Plan (CEP) per 1 september van het huidige jaar. Voor de overige jaren wordt meerjarig een structurele stijging van 2% opgenomen aangezien dat het inflatiepercentage is waar de Europese Centrale Bank (ECB) op stuurt.
Jaarlijks kan de raad besluiten dat hiervan afgeweken gaat worden.

Leges en heffingen
Voor de overige leges en heffingen geldt ook dat de opbrengsten jaarlijks met 2% per jaar worden verhoogd (exclusief areaal uitbreiding). De opbrengsten worden afhankelijk van de hoogte van het bedrag afgerond op tientallen, honderden of duizenden euro's.
*Uitzonderingen hierop zijn;*

- Voor naheffingen parkeerbelasting, rijbewijzen en identiteitsbewijzen wordt het door het rijk vastgestelde maximum bedrag gebruikt.
- Bij parkeervergunningen wordt het tarief per vergunning met 2% per jaar verhoogd en niet de begrote opbrengst. Dit om te voorkomen dat bij daling van het aantal vergunningen, de kosten per vergunning extra verhoogd moeten worden.
- WABO vergunning; De verwachte opbrengst is sterk afhankelijk van de economische situatie en daarmee het aantal vergunningen. Vandaar dat geen jaarlijkse stijging is opgenomen.

Parkeerbelasting
begroot staat een jaarlijkse stijging van € 0,05 per jaar. Het huidige tarief 2019 is € 1,90.

Afvalstoffen- en rioolheffing:
Het uitgangspunt bij de riool- en afvalstoffenheffing is dat de heffingen kostendekkend zijn.
Mocht er in een jaar minder uitgegeven zijn dan dat er aan heffingen binnen is gekomen dan wordt het teveel ontvangen bedrag gestort in de egalisatie voorziening afval cq riool. Als er meer is uitgegeven dan begroot dan wordt het tekort zoveel mogelijk uit de egalisatievoorziening onttrokken. De egalisatievoorziening mag niet negatief komen te staan.

Doorbelastingen aan afval en riool:
In deze kadernota 2020 wordt voorgesteld het door te belasten rentepercentage voor de rioolinvesteringen met ingang van 2020 verder te verlagen van 3,75% naar 3,5%.

Toeristenbelasting
Begroot staat een jaarlijkse stijging van € 0,05 per jaar. Het huidige tarief 2019 is € 1,80.

De algemene uitkering wordt via lopende prijzen berekend.
Dit betekent dat er rekening gehouden wordt met toekomstige indexatie. Hierdoor is het van belang dat aan de lastenkant ook indexatie wordt toegepast. Voor zover geen specifieke indexatie zoals bij gemeenschappelijke regelingen wordt toegepast wordt uitgegaan van 2% indexatie per jaar aangezien dit de streefwaarde is van de centrale Europese bank.

Stelpost prijsindexatie:
Voor iedere nieuwe jaarschijf wordt een structurele stelpost prijsindexatie opgenomen. Deze post wordt jaarlijks met 2% per jaar verhoogd. Begroot jaarschijf 2020 is € 500.000,-.

Indexaties:
Indexaties van opbrengsten voor zover voortvloeiend uit een contract of financieel beleid (bijvoorbeeld het stijgingspercentage van de overige gemeentelijke belastingen, heffingen en leges) worden meerjarig verwerkt.

Incidentele baten en lasten
Voor zover bekend en voor zover gedekt door een eerder genomen besluit worden incidentele baten en lasten in de meerjarenbegroting verwerkt.

(Herijking) Rentetoevoeging aan reserves
Aan de algemene reserve en bestemmingsreserves waarvan dat bij instelling is aangegeven, wordt jaarlijks 2% rente toegevoegd. Hierbij wordt uitgegaan van de begrote stand per 1 januari van het betreffende jaar.

(Herijking) Rentetoevoeging aan reserves
Als bij de herijking van de rentetoevoeging aan de reserves, stand 1 januari van het jaar, een bedrag aan rente vrijvalt dan wordt het vrijgevallen bedrag verschoven van rentetoevoeging naar structurele toevoeging aan de algemene reserve. Dit in verband met het zo laag mogelijk houden van de schuldquote.

Rentelasten inzichtelijk maken bij grote uitnamen uit algemene reserve
Bij uitnamen uit de algemene reserve groter dan € 1 miljoen worden de *werkelijk te betalen rente* direct inzichtelijk gemaakt en in het voorstel opgenomen.
Hierdoor wordt duidelijk wat de extra rentekosten zijn die door de uitnamen uit de algemene reserve ten laste van het begrotingssaldo komen.

# Programma 1
# Een sociale en vitale gemeente

# PROGRAMMA 1. EEN SOCIALE EN VITALE GEMEENTE

## 1A. INWONERS EN BESTUUR

***Wat willen we bereiken***
Nieuw Vertrouwen
We willen waarborgen dat inwoners kunnen deelnemen aan planvorming en aan het concretiseren van plannen.
Initiatieven vanuit wijken, buurten of kernen moeten worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

We betrekken inwoners bij vraagstukken op een wijze die aansluit bij de huidige tijd en mogelijkheden. Hierbij doen we recht aan de mogelijkheden van onze inwoners.

***Wat gaan we daarvoor doen***
We stellen duidelijke spelregels op voor samenwerking met de inwoners. Het algemeen belang, de langere termijn én transparantie zijn voor de besluitvorming de maatgevende kaders. Spelregels zorgen ook voor het bieden van de juiste verwachtingen.

Naast het opstellen van kaders, richten we de mogelijkheden in voor het digitaal betrekken (platform) van inwoners en ondernemers, het optimaliseren van dienstverlening en mogelijkheden voor onder andere right to challenge en het overdragen van taken en budgetrecht.

We werken aan een optimaal samenspel tussen inwoners, bestuur, organisatie en gebiedsregisseur.

We zorgen ervoor dat binnen de raad eenieder de juiste rol vervult. Naast kaderstellen, controleren en stimuleren van initiatieven gaan we ook na hoe we vergaderingen toegankelijker kunnen maken voor onze inwoners.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
1. Samen met de raad zijn kaders opgesteld, die richting geven aan de vorm van participatie die ingezet wordt.
2. We hebben een online platform ingericht dat ervoor zorgt dat meningen objectief gepeild worden.
3. We hebben mogelijkheden voor right to challenge en budgetrecht.
4. Onze informatievoorziening is digitaal voor iedereen beschikbaar en van prima kwaliteit.
5. De werkwijze en overlegwijze van de raad is aantrekkelijk en toegankelijk voor raadsleden en inwoners.

## 1B. SAMENLEVEN

***Autonome ontwikkelingen***

*Beschermd wonen*

Op 1 januari 2021 worden alle gemeenten zelf verantwoordelijk voor beschermd wonen (voor mensen die niet zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische of psychosociale problematiek) en maatschappelijke opvang (inclusief daklozenopvang, vrouwenopvang en verslavingszorg). Tot die tijd voert de centrumgemeente (Alkmaar) deze taken uit. De komst van deze 'doordecentralisatie' vraagt om afspraken tussen lokale en centrumgemeenten over financiering en uitvoering van deze taken tot en na 2021.

*Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE)*

In 2020 is het wettelijk verplicht om het aantal uren (van 10 naar 16 per week) te verhogen voor kinderen met een vve-indicatie. Deze verhoging komt voor rekening van de gemeenten. Het rijk zal naar verwachting deels bijdragen. Deze bijdrage is niet voldoende als dekking voor de kostenverhoging voor de gemeente. Na de zomer van 2019 hebben we meer inzage in de te verwachte kosten.

*Gebruik jeugdhulp*

Sinds de overgang van de Jeugdhulp naar de gemeenten, zien we binnen BUCH een stijging van het aantal jeugdigen (en hun gezinnen) dat een beroep doet op Jeugdhulp. Tevens is er sprake van een verzwaring van de ondersteuningsvragen. Daarnaast is het lastig te voorspellen hoe de inzet van dure, intensieve jeugdhulptrajecten verloopt en of deze kosten incidenteel zijn of meerjarig op de uitgaven van gemeenten drukken. Gemeenten kunnen hierdoor geconfronteerd worden met extra uitgaven.

*Abonnementstarief WMO*

Schoonmaakondersteuning valt vanaf 2020 ook onder het abonnementstarief (vanaf 2019 gold dat al voor hulpmiddelen, trapliften en woningaanpassingen). Deze regeling vervangt de eigen bijdrage systematiek voor een vast maximaal periodebedrag van €17,50 voor maatwerkvoorzieningen waarvoor het college een eigen bijdrage vraagt. De consequentie is minder inkomsten voor gemeenten uit eigen bijdragen. Daarnaast verwachten we dat meer mensen een beroep doen op de Wmo omdat de eigen bijdrage daalt.

*Wet verplichte GGZ*

Op 1 januari 2020 wordt de Wet verplichte ggz (Wvggz) van kracht. De wet bevat nieuwe taken en verantwoordelijkheden voor gemeenten. Gemeenten kunnen vanaf 1-1-2020 meldingen ontvangen over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. Er is op dit moment nog geen duidelijkheid over de financiering van de uitvoeringskosten van de nieuwe taken.

*Veranderopgave inburgering*

De Wet inburgering 2013 gaat wijzigen. De inwerkingtreding van de gewijzigde wet is gepland op 1 januari 2021. Het uitgangspunt van de wet is: iedereen doet mee, het liefst via betaald werk. Vergunninghouders moeten vergelijkbare kansen krijgen als niet-vergunninghouders. Ze dienen actief mee te doen in de maatschappij. Gemeenten krijgen een aanzienlijk grotere verantwoordelijkheid zoals de regie over de inburgering van de vergunninghouders. De financiële gevolgen voor gemeenten zijn nog niet bekend.

***Lokale ontwikkelingen en trends***

*Sport en bewegen*

Het kabinet heeft een sportakkoord afgesloten met vertegenwoordigers van sport, bedrijfsleven, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Het Sportakkoord is erop gericht om sport zo leuk en toegankelijk mogelijk te maken voor álle Nederlanders, in álle levensfasen. Het Sportakkoord loopt van 2019 tot en met 2021.
Om de ambities verder vorm te geven stelt het Rijk budget (€ 15.000,- voor een procesbegeleider) beschikbaar voor de realisatie van een lokaal sportakkoord. Uiterlijk 8 november 2019 moet worden aangegeven of we hiervan gebruik gaan maken. Als er in de gemeente een sportakkoord wordt gesloten stelt het Rijk € 20.000,- beschikbaar voor de uitvoering hiervan.
Gekoppeld aan de doelstellingen van het sportakkoord, is de optie om de regeling combinatiefuncties uit te breiden. Hierop heeft de raad tot en met 2022 ingezet.

*Tegengaan laaggeletterdheid*

In Nederland hebben 1,3 miljoen mensen tussen de 16 en 65 jaar moeite met taal en rekenen. Om laaggeletterdheid aan te pakken, trekt het kabinet € 425 miljoen uit in de periode 2020-2024. Het betreft de vervolgaanpak van het programma 'Tel mee met taal' waarin wordt samengewerkt door onder andere de doelgroep zelf, gemeenten, werkgevers en werknemers, bibliotheken en tal van maatschappelijke organisaties. Het is nog niet bekend welk budget de gemeente vanuit het Rijk krijgt en welke opdracht daaraan verbonden is.

In het kader van het bestrijden van laaggeletterdheid heeft de gemeente in 2019 voor het eerst incidenteel bijgedragen aan de lokale Taalhuizen. Het tegengaan van laaggeletterdheid sluit ook aan op de ambitie zoals opgenomen in het formatieakkoord.

*WNK*

Naar aanleiding van de invoering van de Participatiewet en de afbouw van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en bijbehorende bezuinigingen per 2015 is een hervorming van WNK noodzakelijk. Eerdere pogingen om te komen tot een transitie van WNK en een budget neutrale uitvoering van de WSW hebben onvoldoende opgeleverd. Uitgangspunt van de kadernota 2020 van WNK is een gerealiseerde herpositionering van WNK Personeelsdiensten.

*Uitbreiding aandeel BUCH Werkgeversservicepunt (WSP) regio Alkmaar*

De BUCH gemeenten nemen deel aan het WSP regio Alkmaar met als doel een betere werkgeversdienstverlening, invulling SROI en meer mensen (met een beperking) toeleiden naar betaald werk. Activiteiten zijn onder andere samenwerking in het regionale WSP, opstellen marktbewerkingsplannen, vormgeven maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in regio Alkmaar, pilot om instroom vanuit de WW naar de Participatiewet te beperken. Om deel te nemen aan de pilot gezamenlijke werkgeversdienstverlening met Halte Werk, UWV en WNK is in 2020 incidentele uitbreiding van WSP van de zijde van de BUCH met 1 fte nodig.

*Bijzondere bijstand en gemeentelijk armoedebeleid*

We verwachten een toename in uitgaven voor bijzondere bijstand en armoedebeleid. Dit wordt veroorzaakt door onder andere de volgende ontwikkelingen:

- In 2018 is een groter beroep op de bijzondere bijstand gedaan, we verwachten dat deze trend zich doorzet omdat we inzetten op het bekender en toegankelijker maken van de regelingen (onder andere door inzet communicatieplan en snelbalie). De bijzondere bijstand is een open einde regeling.

- Vooruitlopend op een wetswijziging mogen inwoners met schulden blijven beschikken over een inkomen van in ieder geval 95% van het sociaal minimum.
- De beleidsregels sociaal domein worden geactualiseerd en onder andere om de (kind) regelingen te verruimen. Ten opzichte van het huidige beleid worden afhankelijk van de keuzes hierdoor een hogere uitgave voorzien.
- Via gezondverzekerd.nl kunnen inwoners zorgverzekeringspakketten van de CZM vergelijken met hun huidige polis, een aanvraag indienen voor de CZM, de overstap wordt geregeld, et cetera.
- In het formatieakkoord is aandacht voor het verminderen van problematiek rondom armoede.

Op dit moment zijn de financiële implicaties hiervan nog niet duidelijk. Deze zullen in een separaat raadsvoorstel worden voorgelegd.

**Wat willen we bereiken?**

*Algemeen*

De BUCH-gemeenten werken intensief samen binnen het sociaal domein op basis van een gezamenlijk en integraal dienstverleningsmodel. Onze sociaal teams vormen de toegang tot ondersteuning voor onze inwoners. Door te werken met een integraal beleidskader en een integrale verordening, brengen we samenhang in de ondersteuning en dienstverlening aan onze inwoners. Het beleid binnen Bergen biedt ruimte voor experimenten en projecten op het gebied van preventie, zelfredzaamheid, maatwerk en dementie waarbij we uitgaan van de vraag van onze inwoners en ondernemers.

*Integraal beleidskader en verordening sociaal domein*

We zetten in op een samenleving waarin het welzijn van onze inwoners centraal staat en waarin inwoners zich bij elkaar betrokken voelen. Daar waar nodig faciliteert de gemeente dat inwoners ondersteuning vinden/krijgen, zodat zij zoveel mogelijk zelfredzaam worden of blijven en eigen regie kunnen voeren over hun leven.

Daarbij hanteren we vijf uitgangspunten:

- Zelfredzaamheid en eigen regie
- Preventie
- Integraal werken en maatwerk
- Ruimte voor maatschappelijke initiatieven
- Experimenteren

*Nieuw Vertrouwen*

Het sociaal beleid van onze gemeente is gericht op gezondheidsbevordering, welzijnsbevordering en proactieve ondersteuning, op zo’n manier zodat iemand -waar mogelijk- op eigen kracht verder kan.

Sociale netwerken en nauwe samenwerking tussen inwoners, medewerkers van de gemeente en de verschillende zorg- en welzijn aanbieders spelen daarin een belangrijke rol.

We zetten in op preventie en vroegsignalering. Hierbij maken we gebruik van de sociaal teams en gebiedsregisseurs.
Ons gemeentelijk sociaal beleid is ingebed in het landelijk beleid en de ontwikkelingen die daarin gaande zijn (bijv. op het gebied van jeugdzorg en dementie). Dit vraagt om een vertaalslag van landelijke hoofdthema’s en vitaliteitsprogramma’s naar gemeentelijke thema’s en programma’s.

Het gemeentelijk beleid richt zich op zes onderscheidende thema's zoals deze zijn opgenomen in het formatieakkoord Nieuw Vertrouwen;

- Aandacht voor jeugd
- Demografische ontwikkelingen
- Maatschappelijke deelname
- Welzijn- en zorgorganisaties
- Preventie
- Dienstverlening

**Wat gaan we daarvoor doen?**
De nadere uitwerking van de zes thema's zoals opgenomen in het formatieakkoord 'Nieuw Vertrouwen' wordt opgenomen in de begroting 2020. Hiervoor wordt vanuit de werkorganisatie samen met het college een vertaling gemaakt inclusief bijbehorende actiepunten en een tijdschema.

**Hoe zien we of we dat bereiken?**
Deze uitwerking wordt opgenomen in de begroting 2020.

***Maatschappelijk vastgoed***

**Wat willen we bereiken?**
Uitvoering geven aan het accommodatiebeleid vastgoed.

**Wat gaan we daarvoor doen?**
Een plan van aanpak opstellen voor de uitvoering van dit beleid.

**Hoe zien we of we dat bereiken?**
De nadere uitwerking van het accommodatiebeleid wordt opgenomen in de begroting 2020

## 1C. KERNGERICHT EN ONDERSTEUNEND

**Zie programmaonderdeel 1A**
De programmaonderdelen 1.a. bestuur en ondernemers en 1.c. kerngericht en ondersteunend zijn vanwege de grote verwevenheid van beide aspecten in het formatieakkoord beleidsmatig samengevoegd in programmaonderdeel 1.a.

## 1D. EEN VEILIGE GEMEENTE

***Wat willen we bereiken***
De gemeente nog veiliger maken én daar waar mogelijk meer gaan inzetten op preventie.

***Wat gaan we daarvoor doen***
We gaan de door de raad vastgelegde speerpunten in het Integraal Veiligheidsbeleid gemeente Bergen 2019 - 2022 uitwerken en omzetten in concrete plannen, projecten en interventies én we gaan deelnemen aan de projecten die vanuit het regionale Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019 – 2022 worden ontwikkeld.

*Verbeteren sociale veiligheid en woonoverlast*
De inzet met de politie wordt voortgezet en uitgebreid door toepassing van bevoegdheden uit de 'Asowet'.

*Verminderen middelengebruik jeugd*
Dit krijgt invulling door vanuit het Jeugdoverleg met partners samen benodigde interventies voor jeugdigen, zowel individueel als in groepsverband, te realiseren. Daarin wordt geparticipeerd in het Integraal preventie, toezicht en handhavingsbeleid "Jeugd, Alcohol en Drugs".

*Wet verplichte ggz*
In het kader van de Wet verplichte ggz dragen wij bij aan het beperken van risico's van personen met verward gedrag voor henzelf en de omgeving.

*Ondermijning*
Ten aanzien van ondermijning wordt bewustwording verder vergroot, instrumentarium geactualiseerd (onder andere Bibob), weerbaarheid vergroot en opgetreden tegen drugsproductie en handel en tegen uitbuiting. Regionaal helpt het actueel houden van het ondermijningsbeeld en de regie op samenwerking vanuit het Regionale Informatie- en Expertisecentra (Riec) om grensoverschrijdende ondermijning tegen te gaan. De aanpak van mensenhandel valt onder dit thema en krijgt structurele aandacht van de betrokken afdelingen.

*Verkeersveiligheid*
De verkeersveiligheid wordt vergroot waardoor de aantallen ongevallen in het verkeer worden gereduceerd en dodelijke ongevallen worden voorkomen. Een plan van aanpak voor de top 10 van onveilige verkeerssituaties wordt opgesteld.

*Cybercrime*
Dit beperkt zich niet tot gemeentegrenzen en wordt samen met (regio)partners aangepakt. De nadruk van de aanpak ligt vooral op preventie met de specifieke doelgroep en jeugd en ouderen.

*Brandveiligheid*
Naast repressie wordt de inzet op preventie vergroot. Dit richt zich op het vergroten van de verantwoordelijkheid bij inwoners en ondernemers ten aanzien van brandveiligheid. Daarnaast worden de mogelijkheden om de brandweer te ondersteunen bij de risicogerichte aanpak onderzocht.

*Horeca, veilig uitgaan en veilige evenementen*
In aansluiting op het Integraal preventie, toezicht en handhavingsbeleid "Jeugd, Alcohol en Drugs" is het nieuw horecabeleid in uitvoering genomen waarbij aan de voorwaarden beperken van de overlast én het realiseren van een prettige en veilige sfeer wordt voldaan. Evenementen verlopen veilig door met organisatoren vroegtijdig een intakegesprek te voeren. Zo wordt gezorgd dat de aanvraag en vergunning tijdig rond zijn, verantwoordelijkheden duidelijk zijn en toezicht is ingepland.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
Politiecijfers en de Veiligheidsmonitor zijn belangrijke ijkpunten voor het veiligheidsbeleid. In het uitvoeringsprogramma worden doelen

en indicatoren bepaald bij alle projecten en interventies die aan de speerpunten worden verbonden. Het uitvoeringsprogramma wordt twee maal per jaar met de burgemeester geactualiseerd en tweejaarlijks geëvalueerd waarover ook aan de raad wordt gerapporteerd.

## WAT GAAT HET KOSTEN

Onderstaande een overzicht van de financiële mutaties van dit programma en daarna per mutatie een korte toelichting.

| 1 =1.000 | | | | korte omschrijving | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | I/S |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| kn | aut | 1a | .1 | Verkiezingen 2022 & 2023 | 0 | | 0 | | 0 | | 71 | N | 71 | N | I |
| fr | aut | 1a | .2 | Vrijval voorz. wachtgeld wethouders 2019 act.berek. | 59 | V | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 1a | .3 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 10 | V | 9 | V | 9 | V | 9 | V | 9 | V | S |
| fr | nb | 1b | .1 | Onderzoek armoede -formatieakkoord | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 1b | .2 | OAB middelen nieuwe verdeling Rijk | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 1b | .3 | Hogere BUIG gelden | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | S |
| fr | aut | 1b | .4 | Minder bijstandsuitgaven | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | 83 | V | S |
| fr | aut | 1b | .5 | Toename inzet loonkostensubsidies | 65 | N | 75 | N | 85 | N | 95 | N | 105 | N | S |
| fr | aut | 1b | .6 | Busvervoer en huur Gym ArH -college | 20 | N | 82 | N | 60 | N | 0 | | 0 | | I |
| kn | aut | 1b | .7 | GR GGD indexatie | 0 | | 24 | V | 22 | V | 18 | V | 18 | V | S |
| kn | aut | 1b | .8 | GR Cocensus indexatie | 0 | | 0 | V | 0 | V | 0 | V | 0 | V | S |
| fr | aut | 1b | .9 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 46 | V | 87 | V | 46 | V | 43 | V | 68 | V | S |
| fr | aut | 1b | .10 | Collectief vervoer KN2020 | 65 | N | 65 | N | 65 | N | 65 | N | 65 | N | S |
| fr | aut | 1b | .11 | WMO huur hulpmiddelen KN2020 | 380 | V | 380 | V | 380 | V | 380 | V | 380 | V | S |
| fr | aut | 1b | .12 | Huishoudelijke hulp KN2020 | 197 | V | 174 | V | 174 | V | 174 | V | 174 | V | S |
| fr | aut | 1b | .13 | Wmo individuele vervoersvoorzieningen KN2020 | 36 | N | 60 | N | 83 | N | 107 | N | 107 | N | S |
| fr | aut | 1b | .14 | Wmo eigen bijdrage KN2020 | 55 | N | 55 | N | 55 | N | 55 | N | 55 | N | S |
| fr | aut | 1b | .15 | Bijzondere bijstand KN2020 | 136 | N | 136 | N | 136 | N | 136 | N | 136 | N | S |
| kn | aut | 1d | .1 | GR Veiligheidsregio NHN | 0 | | 65 | V | 57 | V | 38 | V | 39 | V | S |
| fr | aut | 1d | .2 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 0 | V | 0 | | 0 | | 0 | V | 7 | V | S |

*1a.1 Verkiezingen 2022 & 2023*
2022 gemeenteraadsverkiezingen, 2023 Provinciale staten en waterschappen.

*1a.2 Wachtgeld Wethouders*
Vrijval voorziening wachtgeld wethouders 2019 na actuariële berekening.

*1a.3 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

*1b.1 Onderzoek armoede -formatieakkoord*
In het formatieakkoord is het volgende actiepunt opgenomen verminderen van problematiek rondom armoede, door onderzoek te doen naar schuldenproblematiek, 'kinderen en armoede' en de bereikbaarheid van financiële ondersteuning.
De benodigde € 5.000,- wordt gedekt vanuit de stelpost sociaal domein en is daardoor budgetneutraal voor het begrotingssaldo.

*1b.2 OAB middelen nieuwe verdeling Rijk*
Het Rijk heeft de middelen voor het Onderwijsachterstandenbeleid met ingang van 2019 opnieuw verdeeld over alle gemeenten en structureel beschikbaar gesteld middels een Specifieke Uitkering. Gemeenten zetten deze middelen vooral in voor VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) op peuterspeelzalen. Aangezien het een specifieke uitkering betreft moet deze worden terugbetaald indien de uitgaven niet verantwoord kunnen worden. Vandaar dat dit budgetneutraal wordt opgenomen. 2019 € 52.750,-, 2020 € 56.500,-, 2021 € 60.250,-, 2022 € 64.000,- en 2023 € 64.000,-.

*1b.3 Hogere BUIG gelden op basis van nader vastgestelde budgetten in april 2019*
Het aantal uitkering daalt ook. Uitgaande van integrale uitvoering van de Participatiewet wordt het voordeel bij de uitvoering van de uitkeringen ingezet om bovengenoemde extra inspanningen (pilots) te verrichten om mensen met of zonder uitkering toe te leiden naar betaald werk.

*1b.4 Minder bijstandsuitgaven*
Als gevolg van economische situatie daalt het aantal uitkeringen."

*1b.5 Toename inzet loonkostensubsidies*
Het lukt de gemeente om meer inwoners met een beperking/verminderde loonwaarde met inzet van loonkostensubsidie toe te leiden naar betaalde arbeid. Er wordt een constante groei voorzien. Er is sprake van een kostenneutrale verwerking als gevolg van voordelen bij andere BUIG kostensoorten.

*1b.6 Busvervoer Gym ArH -college*
De verzekering betaald vanaf 2 jaar na de brand de kosten van het busvervoer naar en de huur van De Watertoren in Egmond aan Zee voor bewegingsonderwijs van het ARH-college. Vanaf 13 oktober 2019 tot in gebruik name van de nieuwbouw de Beeck moet de gemeente dit zelf betalen.

*1b.7 GR GGD indexatie*
Indexatie 2020 en verder conform CEP mrt 2018 respectievelijk 2,8%, 2,4%, 2,8% en 2%. Dit is minder door verschuiving van overheadkosten naar Veilig Thuis.

*1b.8 GR Cocensus indexatie*
Indexatie 2020 en verder respectievelijk 2,92%, 2,4%, 2,8% en 2%.

*1b.9 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

*1b.10 Collectief vervoer*
Betreft reëel begroten op basis van 2018.

*1b.11 Wmo huur hulpmiddelen*
Doordat hier niet op geboekt kon worden is er op de posten waar het op werd geboekt ook extra begroot waardoor deze kosten nu dubbel staan begroot, vandaar de aframing. In 2019 wordt de boekingsgang opnieuw ingericht waarna een budget neutrale herverdeling van de begrote budgetten zal plaatsvinden.

*1b.12 Huishoudelijke hulp*
Reëel begroten op basis van realisatie 2018.

*1b.13 Wmo individuele vervoersvoorzieningen*
De verwachte prijsindexatie voor 2019 is 1,7%. Hierbij wordt door de aanbesteding verwacht dat de huidige tarieven (30% onder de reële kostprijzen) in 3 jaar worden ingelopen. Op dit moment is een eventuele aanzuigende werking als gevolg van de invoering van het abonnementstarief nog niet te kwantificeren en komen wel langzaam eerste signalen.

*1b.14 Wmo eigen bijdrage*
Gebaseerd op de impactanalyse van het CAK als gevolg van de invoering van het abonnementstarief.

*1b.15 Bijzondere bijstand*
in 2017 was een deel van de ziektekostenverzekering voor bijstandsgerechtigden niet juist geboekt waardoor er bij reëel begroten in 2018 verkeerd is geraamd. Dit wordt nu hersteld.

*1d.1 GR Veiligheidsregio NHN*
Indexatie 2020 en verder conform CEP maart 2018 respectievelijk 2,8%, 2,4%, 2,8% en 2%.

*1d.2 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

Programma 2
Een aantrekkelijke gemeente

# PROGRAMMA 2. EEN AANTREKKELIJKE GEMEENTE

## 2A. CULTUUR, RECREATIE EN TOERISME

***Wat willen we bereiken***
Vergroten aantrekkelijkheid van de gemeente voor bezoekers en inwoners door in te zetten op het versterken van kunst en cultuur en behoud van het historisch erfgoed. Hierbij wordt ook de verbinding tussen de mensen in de dorpen en tussen de dorpen beoogt. De volgende speerpunten worden hierbij ingezet:

Cultuur en erfgoed
*1. Actueel cultuurbeleid*
Ontwikkelen van kunst en cultuur in de kernen. Stimuleren van culturele evenementen en publieksactiviteiten.
*2. Cultuuragenda*
Een eigentijds cultuuraanbod/programmering in de gemeente.
*3. Museum Kranenburgh*
- Museum Kranenburgh als centrale publiekstrekker in staat te stellen om landelijke aansprekende tentoonstellingen te organiseren.
- Betere conservatie van de kunstcollectie.

*4. Monumenten*
Een proactieve en consequente omgang met beeldbepalend materieel erfgoed.
*5. Kerkenvisie*
Een toekomstperspectief voor behoud, afstoting of herbestemming voor alle kerkgebouwen (ouder dan 50 jaar) in de gemeente Bergen, inclusief de Ruïnekerk: een integrale kerkenvisie.

Strand
*1. Toekomst Lagune Camperduin*
Duidelijkheid over de toekomst van de lagune. De lagune van Camperduin blijft tot na het zomerseizoen van 2020 onderhouden door de aannemer. Over het al dan niet in stand houden van de lagune afspraken maken met de betrokken partijen.
*2. Bereikbaarheid strand*
Het strand beter bereikbaar maken door de strandafgangen te verbeteren na verplaatsing van de strandpaviljoens.
*3. Toiletunit strand Schoorl aan Zee*
Het strand van Schoorl aan Zee trekt door zijn bijzondere ligging steeds meer bezoekers. Dit vraagt om een extra voorziening.

Recreatie en toerisme
*1. Marketing en gastheerschap*
Meer bekendheid aanbod gemeente Bergen, vooral in de regio en buiten het hoofdseizoen. Goede ontvangst en informatie aan bezoekers en inwoners.
*2. Regio Alkmaar*
Een duidelijker profiel van de Regio Alkmaar binnen de destinatie Holland boven Amsterdam. Ondernemers binnen de regio met elkaar verbinden en de bekendheid van het aanbod vergroten.
*3. Vitale verblijfsrecreatie*
Een gezonde sector met vitale verblijfsaccommodaties.
*4. Voorziening voor mountainbikers*
Onderzoeken of het mogelijk is een voorziening voor mountainbikers in Hargen te realiseren, waar men zich kan omkleden en opfrissen, het toilet kan gebruiken en de fiets kan afspuiten.
*5. Openbare toiletten*
Waar mogelijk en nodig, faciliteren van openbare toiletten in de kernen, te starten met Egmond aan Zee.

***Wat gaan we daarvoor doen***

Cultuur en erfgoed

*1. Actueel cultuurbeleid*

De Cultuurnota 2016-2019 wordt geëvalueerd en geactualiseerd. Het Cultuurplatform wordt hierbij betrokken en stelt een visie op in samenspraak met de instellingen en de inwoners. Daarbij wordt onder andere bekeken hoe Kranenburgh kunst en cultuur kan versterken in de kernen en hoe buitenpodia publieksactiviteiten kunnen faciliteren. Verder wordt een nieuw fonds voor cultuur onderzocht. Ook wordt bekeken of kan worden afgezien van leges bij culturele evenementen.

*2. Cultuuragenda*

Opstellen en verspreiden van gezamenlijke cultuuragenda in overleg met het Cultuurplatform en de VVV.

*3. Museum Kranenburgh*

- De gemeente biedt incidenteel steun voor het organiseren van een grote toonaangevende tentoonstelling bij museum Kranenburgh. De gemeentelijke steun maakt het aantrekken van meer fondsen en sponsoren mogelijk om landelijk aansprekende tentoonstellingen te kunnen organiseren.
- Onderzoek doen naar het vestigen en bekostigen van een depot in relatie tot bestaande subsidiëring en exploitatie.

*4. Monumenten*

Inventariseren van het huidige monumentenbestand, als ook het in kaart brengen van waardevolle niet-beschermde panden. Hierin is een participerende rol mogelijk voor betrokken inwoners en lokale erfgoedverenigingen. Op basis van voornoemde inventarisatie te komen tot een toetsingskader op basis waarvan gemeentelijk monumenten aangewezen kunnen worden.

*5. Kerkenvisie*

Goede relaties opbouwen met kerkeigenaren, kerkbeheerders en kerkleden, door ze nauw te betrekken bij het opstellen van een Bergense kerkenvisie. De visie is het resultaat van het gezamenlijk inventariseren en vastleggen van instandhoudingsproblemen van kerken en het formuleren van aanbevelingen tot behouden, afstoten, afbraak, herbestemmen of anderszins. De gemeente faciliteert bij - volgens nader vast te stellen kaders- het in gang zetten van aanbevelingen uit de kerkenvisie

Strand

*1. Toekomst Lagune Camperduin*

Samen met alle betrokken partijen (ondernemers, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschap Noord-Kennemerland en eventueel anderen) komen tot een gedragen voorstel over de toekomst van de lagune.

*2. Bereikbaarheid strand*

Strandpaviljoen Blooming moet naar het westen verplaatsen. De strandafgang wordt aan de nieuwe situatie aangepast.

*3. Toiletunit strand Schoorl aan Zee*

Plaatsing van toiletunit op het strand van Schoorl aan Zee. Met de ondernemer is afgesproken dat plaatsing, beheer en onderhoud door hem wordt gedaan. De gemeente neemt de kosten van de huur van de toiletunit voor zijn rekening.

Recreatie en toerisme

*1. Marketing en gastheerschap*

Er wordt uitvoering gegeven aan een plan dat samen met de ondernemersverenigingen wordt opgesteld om de marketing en het gastheerschap voor de hele gemeente vorm te geven.

*2. Regio Alkmaar*

Uitvoering geven aan de regionaal te bepalen onderwerpen uit de evaluatie van de toeristische Visie Regio Alkmaar.

*3. Vitale verblijfsrecreatie*

In regionaal verband wordt een vitaliteitsscan van het bestaande aanbod uitgevoerd en een kwartiermaker aangesteld die met de aanbevelingen die uit de scan komen aan de gang gaat.

*4. Voorziening voor mountainbikers*

Onderzoek naar mogelijke locatie van de voorziening en het opstellen van een raming en een plan van aanpak.

5. *Openbare toiletten*
Realiseren van een openbaar toilet in de kern Egmond aan Zee in 2020. Vervolgens, indien gewenst, uitrollen naar andere kernen.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
Cultuur en erfgoed
1. *Actueel cultuurbeleid*
Cultuurnota 2020-2024 is opgesteld.
2. *Cultuuragenda*
De cultuuragenda is opgesteld, waarbij de programmering eigentijds is en beter afgestemd.
3. *Museum Kranenburgh*
   - Kranenburgh weet de landelijke pers te halen met haar tentoonstelling Roaring Twenties en weet meer dan 50.000 bezoekers te trekken.
   - Onderzoeksrapport over het depot in relatie tot subsidie en exploitatie.
4. *Monumentenbeleid*
Een geactualiseerd overzicht van monumenten onder andere in de vorm van een erfgoedkaart, als ook een gemeente-breed toetsingskader. Een voorstel - op basis van het toetsingskader - om gemeentelijk monumenten aan te wijzen.
5. *Kerkenvisie*
Een overzicht van alle kerken in de gemeente die met instandhoudingsproblemen te maken hebben en aanbevelingen voor instandhouding: de kerkenvisie. De aanbevelingen worden in principe door de kerkgenootschappen zelf uitgevoerd, waar nodig faciliterend en verbindend ondersteund door de gemeente.

Strand
1. *Lagune Camperduin*
   Er is duidelijkheid over de toekomst van de lagune.
2. *Bereikbaarheid strand*
   De strandafgang is aangepast waardoor het strand goed bereikbaar blijft.
3. *Toiletunit strand Schoorl aan Zee*
   De aantrekkelijkheid de dienstverlening op het strand van Schoorl aan Zee is verbeterd en het paviljoen heeft minder overlast.

Recreatie en toerisme
1. *Marketing en gastheerschap*
Meer bekendheid aanbod gemeente Bergen, vooral in de regio en buiten het hoofdseizoen. Goede ontvangst en informatie aan de bezoekers en inwoners.
2. *Regio Alkmaar*
Ondernemers kennen elkaar beter en zijn beter op de hoogte welk recreatief aanbod er is in de regio. Er wordt meer samengewerkt. Binnen de destinatie Holland boven Amsterdam is de Regio Alkmaar prominenter in beeld en heeft een duidelijk regioprofiel.
3. *Vitale verblijfsrecreatie*
Op termijn een hogere waardering/hogere bezettingsgraad en variatie in verblijfsrecreatie.
4. *Voorziening voor mountainbikers*
Besluitvorming over mogelijke MTB voorziening in Hargen heeft plaatsgevonden.
5. *Openbare toiletten*
Openbaar toilet unit is gerealiseerd in Egmond aan Zee in 2020. Er is een plan van aanpak gemaakt voor het uitrollen van openbare toiletten in de overige kernen.

## 2B. ECONOMISCHE VITALITEIT

***Wat willen we bereiken***
*Bedrijven Investering Zone (Egmond aan Zee)*
Een goede samenwerking tussen ondernemers in Egmond aan Zee door middel van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ).

***Wat gaan we daarvoor doen***
*1. Bedrijven Investering Zone (Egmond aan Zee)*
In samenwerking met de ondernemers kijken naar de haalbaarheid van een BIZ. De gemeente faciliteert, de ondernemers voeren uit.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
*1. Bedrijven Investering Zone (Egmond aan Zee)*
Egmond aan Zee heeft een BIZ.

## 2C. EEN BEREIKBARE GEMEEMTE

***Wat willen we bereiken***

*1. Fietsnetwerk*

Het toekomstbestendig en fietsvriendelijk maken van ons fietsnetwerk.

*2. Fietstunnel N9*

In gezamenlijkheid met de regio aanpakken van het verkeerskundig knelpunt ter plaatse van de N9-Kogendijk en het realiseren van een fietstunnel.

*3. Beperken overlast aansluiting A9*

Inzetten op het beperken van de overlast in Egmond-Binnen ten gevolge van de verkeerskundige keuzes rond de aansluiting A9.

*4. Parkeerdruk reduceren*

Onderzoeken hoe en op welke wijze een pilot kan worden gedraaid met overloopterreinen en transferia buiten de kernen, om de parkeerdruk in de kernen te reduceren ten gunste van het vergunningshoudersparkeren.

*5. Omgeving Ruïnekerk*

Onderzoek naar de mogelijkheden om het gebied rondom de Ruïnekerk af te sluiten voor autoverkeer.

*6. Uitbreiding oplaadpunten*

Substantiële uitbreiding van het aantal oplaadpunten voor elektrische auto's. Proactief plaatsen van laadpalen, zodat de regie in handen is van de gemeente en plaatsing van laadpalen niet langer aanvraag gestuurd is.

***Wat gaan we daarvoor doen***

*1. Fietsnetwerk*

- Verbreden van een aantal fietspaden. Belangrijk knelpunt is de Eeuwigelaan, waar een tweede fietspad aan de zuidzijde wordt gerealiseerd. Het nieuwe fietspad wordt tevens aangesloten op de fietsstraat van de Hoflaan.
- In beeld brengen top 10 onveilige (fiets)knelpunten.
- Aanleggen van (geleide) verlichting op de doorgaande fietsroutes die momenteel donker en onveilig zijn. Dit is afhankelijk van de samenwerking met de provincie en PWN.

*2. Fietstunnel N9*

- In regioverband realiseren van een fietstunnel en aanpassing van het kruispunt N9-Kogendijk.

*3. Beperken overlast aansluiting A9*

- Monitoren wat de effecten in Egmond-Binnen zijn van de verkeerskundige keuzes rond de aansluiting A9.
- Herenweg in Egmond-Binnen herinrichten volgens 30km zone richtlijnen en daarmee onaantrekkelijk maken als doorgaande route.

*4. Parkeerdruk reduceren*

In 2021 onderzoek naar mogelijke locaties voor een eventuele pilot. Opstellen van een plan van aanpak voor het draaien van een pilot. Dit doen we in samenspraak met inwoners, ondernemers en betrokken organisaties.

*5. Omgeving Ruïnekerk*

Met ondernemers in gesprek over mogelijkheden en gevolgen van een eventuele afsluiting voor autoverkeer. Benodigde besluiten en verkeerskundige aanpassingen in kaart brengen.

*6. Uitbreiding oplaadpunten*

Onderzoeken waar behoefte aan laadpalen is, en verwacht wordt in de komende jaren. Op basis van de uitkomsten worden oplaadpunten gerealiseerd en noodzakelijke aanpassingen aan infrastructuur uitgevoerd.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***

1. *Fietsnetwerk*
    - Tweede fietspad Eeuwigelaan is gerealiseerd. Belangrijke fietspaden zijn verbreed. De veiligheid van de fietsers is verbeterd.
    - Er is in beeld waar de belangrijkste (fiets) knelpunten zijn. De top 10 wordt voorzien van een prioritering en een weging.
    - Er is (geleide)verlichting aangebracht op fietsroutes die nu donker zijn, bijvoorbeeld het fietspad Egmond a/d Hoef - Bergen en het fietspad langs de Zeeweg naar Bergen aan Zee.
2. *Fietstunnel N9*
    - Afspraken rondom realisatie fietstunnel en aanpak kruispunt zijn gereed en de uitvoeringsplanning is vastgesteld.
3. *Beperken overlast aansluiting A9*
    - De effecten in Egmond Binnen van de verkeerskundige keuzes worden jaarlijks in beeld gebracht in een memo.
    - De Herenweg in Egmond Binnen is heringericht tot 30km zone, voorbereiding en planvorming afgerond in 2020, start uitvoering 2021.
4. *Parkeerdruk reduceren*

De mogelijke locaties voor overloopterreinen en/of transferia zijn in beeld gebracht. Er is een plan van aanpak voor het draaien van een pilot, waar de eventuele aanpassingen, kosten en een tijdsplanning in zijn opgenomen.

5. *Omgeving Ruïnekerk*

Besluitvorming rondom afsluiting Ruïnekerk heeft plaatsgevonden.

6. *Uitbreiding oplaadpunten*

Onderzoek naar behoeften uitgevoerd. Gestart met realisatie nieuwe oplaadpunten.

## WAT GAAT HET KOSTEN

Onderstaande een overzicht van de financiële mutaties van dit programma en daarna per mutatie een korte toelichting.

| 1 =1.000 | | | | korte omschrijving | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | I/S |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| kn | nb | 2a | .1 | Culturele programmering marketing -formatieakkoord | 0 | | 15 | N | 15 | N | 15 | N | 0 | | I |
| kn | nb | 2a | .2 | Kranenburgh, landelijk aansprekende tentoonstelling -formatieakkoord | 0 | | 100 | N | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| kn | nb | 2a | .3 | Marketing en gastheerschap -formatieakkoord | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 2a | .4 | Incidentele cultuursubsidies | 15 | N | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 2a | .5 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 5 | V | 0 | N | 4 | N | 4 | N | 9 | V | S |
| kn | aut | 2a | .6 | GR Geestmerambacht Indexatie | 0 | | 0 | N | 0 | N | 0 | N | 0 | N | S |
| fr | aut | 2b | .1 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 2 | V | 0 | | 0 | | 0 | | 1 | V | S |
| fr | aut | 2c | .1 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 0 | | 14 | N | 14 | N | 13 | N | 19 | V | S |

*2a.1 Culturele programmering marketing -formatieakkoord*
Het Cultureel Bergens Platform heeft het afgelopen jaar een culturele agenda ontwikkeld en verspreid om meer toeristen te trekken naar de gemeente. Dit willen we de periode tot en met 2022 voortzetten vanuit de ambitie binnen het formatieakkoord gericht op de marketing aanpak voor onze gemeente vanuit goed gastheerschap. Het betreft de kosten voor het maken en verspreiden van de culturele agenda.

*2a.2 Kranenburgh, landelijk aansprekende tentoonstelling -* formatieakkoord
In het formatie-akkoord wordt aan Kranenburgh gevraagd landelijke aansprekende tentoonstellingen te organiseren. Zoals door Kranenburgh in de presentatie aan de raad aangegeven gaat het bij dit soort tentoonstellingen om grote bedragen van meer dan € 500.000,-. Dat kan Kranenburgh niet zelf betalen. Om voldoende landelijke fondsen te werven is een incidentele bijdrage van de gemeente nodig. Voor het initiatief van Kranenburgh samen met het Cultureel Bergens Platform rond de Roaring Twenties, waarover de raad is geïnformeerd bij de evaluatie van de cultuurcoördinator, is € 100.000,- nodig.

*2a.3 Marketing en gastheerschap -formatieakkoord*
Samen met de ondernemersverenigingen wordt in 2019 een plan opgesteld om de marketing en het gastheerschap voor de hele gemeente (al dan niet per kern) vorm te geven. Daarnaast zal een oplossing gevonden moeten worden voor het VVV-punt in de kern Bergen in verband met beëindiging activiteiten Kranenburgh. Voor de periode 2020-2022 is hiervoor jaarlijks € 25.000,- extra budget nodig. Dekking kan uit de reserve toerisme en innovatie. Vandaar budgetneutraal voor het begrotingssaldo.

*2a.4 Incidentele cultuursubsidies*
Op basis van de binnengekomen aanvragen voor 2019 conform de Cultuurnota subsidie inzetten voor nieuwe initiatieven en voor cultuureducatie. Het gaat om aanvragen van Crazy Initiatieven, Kindermuziekfestival, Grafiekwerkgroep Bergen, Holland Music Sessions en Stichting Taverne.

*2a.5 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

*2a.6 GR Geestmerambacht*
Indexatie 2020 en verder conform CEP maart 2018 respectievelijk 2,8%, 2,4%, 2,8% en 2%.

*2b.1 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

*2c.1 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

# Programma 3
# Een leefbare gemeente

# PROGRAMMA 3. EEN LEEFBARE GEMEENTE

## 3A. WONEN EN LEEFOMGEVING

***Wat willen we bereiken***

*1. Omgevingswet*

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. In deze wet wordt alle bestaande wetgeving over de fysieke leefomgeving gebundeld, vereenvoudigd en geïntegreerd in één wet met één samenhangend stelsel. Met het programma Omgevingswet wordt de gemeente, samen met de gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo, voorbereid op de invoering van deze wet.

De visie op de Omgevingswet bestaat uit vier uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen de basis voor al ons handelen en al het beleid dat wij de komende jaren ontwikkelen vanuit de Omgevingswet.

1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven staan centraal
2. Ruimte aan initiatieven
3. Vroegtijdige samenwerking
4. Integraal werken en maatwerk

De implementatie van de Omgevingswet is deels al gestart. Die lijn wordt voortgezet, waarbij wordt gewaakt voor een al te hoog ambitieniveau. Vooruitlopend op Omgevingsplan en Omgevingsvisie worden bestaande plannen en visies slechts herzien wanneer nodig. Voor nieuwe ontwikkelingen wordt maatwerk toegepast.

*2. Wonen*

Het is de ambitie om substantieel meer betaalbare woningen toe te voegen aan het woningenbestand voor jong en oud. In april 2019 is de notitie ‘Woningbouwafspraken en programmering Regio Alkmaar’ vastgesteld. Met deze notitie zijn de ambities en opgaven, programmering en woningbouwafspraken uit het RAP (Regionaal actieprogramma) nader uitgewerkt. Met deze nieuwe woningbouwafspraken gaat Regio Alkmaar zich meer richten op realisatiecapaciteit. Dit betekent voor Bergen dat het bouwtempo omhoog moet, zodat er meer betaalbare woningen worden gerealiseerd om in de behoefte te kunnen voorzien.

*3. Integrale benadering Bergen Oost*

Integrale benadering van de verschillende initiatieven en projecten rondom de Beeck, waaronder nieuwbouw zwembad; woningbouw BSV-terrein; toekomst gemeentewerf; uitvaartcentrum; Internationale school en Europahal; De Blauwe Reiger/Heliomare;

*4. Impuls Schoorl, Groet en Camperduin*

Ontwikkelingen en initiatieven in de kern Schoorl, inclusief Groet en Camperduin, krijgen meer aandacht. Om Schoorl duurzaam te ontwikkelen, waarbij het eigen karakter van het dorp centraal wordt gesteld, is daarbij een toekomstgerichte visie en aanpak gewenst. Zo kunnen we Schoorl uiteindelijk regionaal op de kaart zetten als het dorp voor buitensport en natuurbeleving.

5*. Harmonielocatie Bergen centrum*

Een impuls voor het centrum van Bergen door realisatie van het plan de 7 Dorpelingen.

*6. Watertorenterrein Egmond aan Zee*
Bij de nieuwbouw van de sporthal zal de sociaal en maatschappelijke functie die de hal heeft worden gecontinueerd.

*7. Voetbalfusie Egmonden*
Vestiging van een nieuwe fusievereniging in het gebied tussen de Egmonderstraatweg, Tijdverdrijfslaan en Van Oldenborghweg.

*8. Uitvoeringskader Bergen aan Zee*
Er is behoefte aan een ruimtelijk uitvoeringskader voor Bergen aan Zee, op basis van de Structuurvisie Bergen aan Zee. De totstandkoming hiervan vindt plaats in samenwerking met inwoners en ondernemers.

*9. Welstandsnota*
Bergen is een mooie gemeente met bijzondere kwaliteiten, zowel ten aanzien van de gebouwde omgeving als de openbare ruimte. Een actuele welstandsnota biedt ruimte om hier als inwoners en bestuurders samen verder vorm aan te geven.

***Wat gaan we daarvoor doen***
*1. Omgevingswet*
In 2020 bereiden we de ontwerp omgevingsvisie voor. Hiervoor wordt een participatie proces opgezet waarbij een ieder wordt uitgedaagd om mee te praten, mee te denken en mee te doen om tot een breed gedragen visie te komen. Dit proces leidt in 2020 tot een deelproduct: een visie-op-hoofdlijnen waarbij de dilemma's en te maken (beleids)keuzes worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Daarnaast stellen wij in 2020 een handboek omgevingsplan op.

Overige activiteiten die we in de voorbereiding op de Omgevingswet doen in 2020 zijn:

- Processen, producten en diensten aanpassen aan de eisen van de Omgevingswet.
- Ketensamenwerking voor elk niveau passend vormgegeven.
- Aansluiten op het Digitale Stelsel Omgevingswet en de zaaksystemen en gemeentelijke administraties aanpassen.
- Inzicht hebben in de gevolgen voor de bedrijfsvoering, waaronder de analyse van de structurele financiële impact, hetgeen kan leiden tot aanpassing in leges en het doorvoeren van andere financiële consequenties.
- Medewerkers opleiden, zodat ze toegerust zijn om volgens de Omgevingswet te handelen.
- Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties informeren over de Omgevingswet.
- Monitoren van de voortgang en inzicht in essentiële afwijkingen op budget, planning, kwaliteit en risico's van het programma.

Er worden reële ambities gesteld ten aanzien van de implementatie van de Omgevingswet. De implementatie gaat gepaard met duidelijke kaders en controle op de financiële aspecten.

We wachten niet tot de daadwerkelijke invoering van de wet, maar werken de komende tijd al steeds meer in de geest van de wet.

*2. Wonen*
Er gaat een Taskforce Wonen aan de slag met een organisatie die klaar is voor een grotere ambitie. De Tasforce richt zich op:

- meer ruimte voor het bouwen van honderden extra woningen;
- prioriteiten stellen binnen bestaande harde en zachte plannen;
- samen met bewoners inbreilocaties zichtbaar maken (onder andere Adelbertusterrein, Bergen Oost en Bregtdorp/Catrijp bij Groet);
- de mogelijkheden en kansen die er zijn voor bouwen aan de randen van de dorpen in beeld brengen;

Om invulling te kunnen geven aan de opgaven wordt extra capaciteit ingehuurd.

Daarnaast staat voor wonen in 2020 het volgende op het programma:

- woonwensen en -schaarste onderzoek;
- prestatieafspraken met Kennemer Wonen voor de periode 2021-2024;
- invoeren van de Starterslening.

Regionaal draagt Bergen in 2020 bij aan:

- een nieuwe Regionale Woonvisie;
- de regionale woningprogrammering.

*3. Integrale benadering Bergen Oost*
Er wordt invulling gegeven aan de (woningbouw)plannen en initiatieven rondom de Beeck en de BSV-locatie. Rond het gebied is een grote dynamiek die op korte of middellange termijn tot ruimtelijke ingrepen kan leiden. Op de raakvlakken van de dossiers kunnen risico's ontstaan (met betrekking tot verkeer, uitvoering, e.d.) Er wordt een coördinerend projectmanager/ programmamanager ingehuurd ter bewaking van raakvlakken, risico's en kansen.

*4. Impuls Schoorl, Groet en Camperduin*
Een actieve rol spelen bij de integrale ontwikkeling en tot bloei brengen van initiatiefplannen in de kernen Schoorl, Groet en Camperduin. De initiatiefnemers zijn hierbij leidend en voeren uit, de gemeente stelt de kaders vast en faciliteert.

5. *Harmonielocatie Bergen centrum*
Nadat het bestemmingsplan is hersteld, start de voorbereiding van de realisatie van het plan de 7 Dorpelingen.

*6. Watertorenterrein Egmond aan Zee*
Bij de aanbesteding van de exploitatie van de sporthal wordt zoveel mogelijk rekening houden met het feit dat de nieuwe sporthal naast de sportfunctie ook een sociaal maatschappelijke functie heeft.

*7. Voetbalfusie Egmonden*
Wanneer het bestemmingsplan definitief is, wordt gestart met de voorbereiding van de aanleg van het nieuwe sportcomplex.

*8. Uitvoeringskader Bergen aan Zee*
Er wordt een ruimtelijk uitvoeringskader opgesteld, waardoor het mogelijk wordt om initiatieven te versnellen en integraal tot ontwikkeling brengen. Parallel hieraan wordt een aantal in voorbereiding zijn de projecten begeleid en uitgevoerd.

*9. Welstandsnota*
De verouderde welstandsnota uit 2004 wordt geactualiseerd, mede in voorbereiding op de omgevingsvisie.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
*1. Omgevingswet*
2020 is het laatste jaar voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Aan het eind van 2020 zijn de genoemde activiteiten uitgevoerd en kunnen we werken met en 'naar de letter' van de Omgevingswet. Daarnaast zijn we voorbereid op de volgende fase, waarin we steeds meer 'naar de bedoeling' van de Omgevingswet kunnen werken.

*2. Wonen*
De komende jaren is een toename te zien van het aantal woningen dat wordt opgeleverd. De doorstroming op de woningmarkt is verbeterd en de onderverhuur van sociale huurwoningen afgenomen. Er worden weer startersleningen verstrekt en het aandeel betaalbare woningen in toegenomen.

*3. Integrale benadering Bergen Oost*
Rondom de Beeck en de BSV-locatie vinden woningbouw en andere ontwikkelingen plaats die goed op elkaar zijn afgestemd.

*4. Impuls Schoorl, Groet en Camperduin*
Schoorl, Groet en Camperduin ondergaan een vitaliteitsslag.

5. *Harmonielocatie Bergen centrum*
Realisatie van het plan de 7 Dorpelingen.

*6. Watertorenterrein Egmond aan Zee*
Exploitatie van de nieuwe sporthal, met draagvlak in het dorp.

*7. Voetbalfusie Egmonden*
Aanleg van het nieuwe sportcomplex.

*8. Uitvoeringskader Bergen aan Zee*
Realisatie van de initiatieven in Bergen aan Zee vindt plaats in coherente samenhang.

*9. Welstandsnota*
Er ligt een stimulerende visie ligt met duidelijke criteria voor (ver)bouwen, gebaseerd op optimale vrijheid binnen een goede ruimtelijke samenhang. Er ontstaat een gebouwde omgeving en openbare ruimte waarin behoud en versterking van de eigenheid van de verschillende wijken en kernen zich aftekent.

## 3B. DUURZAAMHEID EN MILIEU

***Wat willen we bereiken***

1. *Energiestransitie*

In lijn met de landelijke Klimaatwet heeft Bergen een forse ambitie geformuleerd in het kader van de energietransitie. Het is een ambitie ten bate van inwoners, ondernemers en het klimaat: Bergen gaat zijn inwoners en ondernemers ondersteunen bij het verduurzamen van de bestaande woningen en het opwekken van duurzame energie. Hierbij wordt een hoge ambitie gesteld om de doelstelling te halen die voortkomen uit het klimaatakkoord:

- Reductie van 49 procent CO2 uitstoot in 2030 t.o.v. 1990
- Reductie van 95 procent CO2 uitstoot in 2030 t.o.v. 1990
- Het isoleren van 1200 bestaande koopwoningen die gelegen zijn in complexen van aan-een-gebouwde koopwoningen gebouwd voor 1992

*2. Milieutaken*

We zijn voorbereid op de decentralisatie van milieutaken die vanaf 2021 op de gemeente af komt.

*3. Grondstoffen*

We willen dat in 2025 per inwoner slechts 30 kilogram restafval wordt geproduceerd.

*4. Verduurzamen gemeentelijke gebouwen*

Bijdrage aan het behalen van klimaatdoelstellingen door het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen.

*5. Pilot verduurzaming van woningen*

We willen een versnelling van de verduurzaming van woningen. In een pilot wordt de werking aangetoond van objectgebonden verduurzaming van woningen met inzet van de baatbelasting.

***Wat gaan we daarvoor doen***

*1. Energiestransitie*

Ten behoeve van de doelstellingen uit het klimaatakkoord zijn er een aantal ontwikkelingen die in gang worden gezet.

- Mede opzetten van een programma Duurzaamheid met de andere BUCH gemeenten waarin alle disciplines van duurzaamheid (energietransitie, circulaire economie, ruimtelijke adaptatie, duurzame mobiliteit en duurzame bedrijfsvoering) zijn vertegenwoordigd.
- Verbetering en opschaling van de bestaande wijkaanpak gericht op verduurzaming van de bestaande bouw en het opzetten van een collectieve inkoop actie zonnepanelen ondersteund door gemeentelijke campagnes.
- Het mede opstellen en uitvoeren van de Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Noord (gereed 1 jaar na vaststelling Klimaatakkoord), waarin concreet wordt aangeven op welke wijze zo veel als mogelijk wordt bijgedragen aan de landelijke doelstelling van 49% reductie CO2 reductie en een verhoogde duurzame energie opwekking in 2030.
- Het opstellen en uitvoeren van een uitvoeringsprogramma, Transitievisie Warmte, voor de transitie van de gebouwde omgeving naar een nieuwe manier van verwarmen zonder aardgas.
- Het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek voor collectieve warmtebronnen ten behoeve van het opzetten van warmtenetten.
- Zorgdragen voor een breed gedragen aanpak van de energietransitie (betrekken van onder andere inwoners, scholen, verenigingen, ondernemers en energiecoöperaties).

*2. Milieutaken*

Gezamenlijk met de omgevingsdiensten en de provincie Noord-Holland inventariseren we aan de hand van de Omgevingswet en

toegevoegde aanvullingsbesluiten (in elk geval bodem, geluid, natuur) welke (milieu)aspecten gedecentraliseerd worden. De taken omvatten zowel uitvoeringsgerichte werkzaamheden als beleidsmatige werkzaamheden. Gedurende 2020 zal vanuit het Rijk duidelijkheid worden gecreëerd over de financiële consequenties van de decentralisatie.

*3. Grondstoffen*
We gaan het Grondstoffenplan 2019 - 2025 tot uitvoering brengen, met maatregelen om te komen tot 30 kilogram restafval per inwoner in 2025. Het bestaande afvalbrengstation van Bergen biedt geen ruimte om bij te dragen aan deze doelstelling en voldoet niet meer aan de voorschriften. Na een locatie-verkenning wordt in 2020 de bouw van een nieuwe milieustraat voorbereid.

*4. Verduurzamen gemeentelijke gebouwen*
Investeren in verduurzaming van de eigen gebouwen, en het gebruik van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen.

*5. Pilot verduurzaming van woningen*
De raad gaat gevraagd worden in te stemmen met de uitvoering van de pilot. Dat heeft te maken met de inzet van de baatbelasting als middel om de financiering bij verduurzaming ‘objectgebonden’ te maken. Het vaststellen van belastingverordeningen is namelijk een raadsbevoegdheid. Ook de bijbehorende bekostigingsbesluiten en fiscale vaststellingsovereenkomsten worden ter instemming aan de raad voorgelegd. Bergen is hiermee de eerste gemeente die een pilot uitvoert van verduurzaming op basis van objectgebonden financiering met inzet van de baatbelasting. De heffing van baatbelasting sluit aan bij het object: de onroerende zaak, waardoor de betalingsverplichting op de onroerende zaak blijft rusten, ook bijvoorbeeld bij verkoop. Verder kunnen met baatbelasting de totale kosten van voorzieningen, inclusief de financieringskosten, worden uitgesmeerd over maximaal 30 jaar.

Na instemming wordt in samenwerking met het consortium De Woonpas de woningeigenaar het aanbod gedaan om de woning te verduurzamen. Dit gebeurt op basis van een businessmodel dat voor iedere woning wordt opgesteld. Vervolgens wordt na akkoord van de woningeigenaar de woning verduurzaamd op basis van volledige ontzorging. Inventarisatie, uitvoering en eindcontrole zijn onderdeel van de aanpak.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
*1. Energiestransitie*

- Ieder jaar wordt er een onderzoek door de HVC gehouden, de HVC Monitor, waarbij het energieverbruik, de energieopwekking en de CO2 uitstoot binnen de gemeente wordt gerapporteerd. Aan de hand van de monitor kan de besparing in energie en CO2 reductie worden gemonitord.
- Het aantal verduurzamingsmaatregelen dat voortvloeit uit de wijkaanpakken zijn inzichtelijk en te koppelen aan de CO2 reductie die het heeft opgeleverd.
- Het aandeel extra energieopwekking en besparing die de activiteiten opleveren zijn gemakkelijk te controleren zoals bij het isoleren van woningen, de collectieve inkoopactie van zonnepanelen en realisatie van grootschalige energieprojecten.
- Het haalbaarheidsonderzoek zal in 2020 in kaart hebben gebracht waar er gestart kan worden met het nader onderzoeken van warmtenetten, een belangrijke bouwsteen voor het ontwikkelen van de Transitievisie Warmte.

*2. Milieutaken*
Eind 2020 hebben we nieuwe dienstverleningsovereenkomsten met de omgevingsdiensten waarin de te decentraliseren zijn meegenomen en is inzichtelijk welke kosten gemoeid zijn met de te decentraliseren milieuaspecten.

*3. Grondstoffen*
In 2023 evalueren we hoeveel restafval inwoners nog hebben. Aan de hand van deze resultaten scherpen we het beleid aan, of nemen we maatregelen om te komen tot maximaal 30 kilogram restafval per inwoner per jaar.

Verder is er in 2020 zicht op de realisatie van een nieuw afvalbrengstation.

*4. Verduurzamen gemeentelijke gebouwen*
Het aantal uitgevoerde duurzaamheidsmaatregelen ten behoeve van gemeentelijke gebouwen.

*5. Pilot verduurzaming van woningen*
Na de pilot is er een evaluatiemoment en een Go/No Go voor een eventueel vervolg. De prestatie-indicatoren worden in overleg met de gemeente vastgesteld. Op basis van de uitkomst van de evaluatie kan de gemeente besluiten om op deze wijze meer woningen te (laten) verduurzamen. Hiervoor zullen op dat moment opnieuw afspraken gemaakt worden.

## 3C. BEHEER EN ONDERHOUD

***Wat willen we bereiken***
*Biodiversiteit*
Stimuleren van biodiversiteit op de gemeentelijke grond, in het water en in particuliere tuinen (bio-diverse tuinaanleg en ontmoedigingsbeleid verstening van tuin).

***Wat gaan we daarvoor doen***
*Biodiversiteit*

- Deelnemen aan groenspoor. Binnen dit educatieve programma wordt voorlichting gegeven aan bewoners over biodiversiteit, klimaatadaptatie en de gevolgen van verstening van particuliere tuinen.
- Biodiversiteit vergroten in de gemeentelijke plantsoenen. Hierbij tevens in kernen Schoorl en Egmond, in navolging van Bergen, een bijenhotel plaatsen.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
*Biodiversiteit*

- Groenspoor programma is opgestart en eerste educatie-projecten hebben plaatsgevonden.
- Deel van de gemeentelijke plantsoenen zijn aangepast (doorgaand proces in de volgende jaren). Bijenhotel geplaatst in Schoorl en Egmond.

## WAT GAAT HET KOSTEN

Onderstaande een overzicht van de financiële mutaties van dit programma en daarna per mutatie een korte toelichting.

| 1 =1.000 | | | | korte omschrijving | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | I/S |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| fr | nb | 3a | .1 | Impuls Schoorl -formatieakkoord | 10 | N | 30 | N | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 3a | .2 | Integrale aansturing diverse projecten -formatieakkoord | 12 | N | 48 | N | 48 | N | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 3a | .3 | Taskforce wonen -formatieakkoord | 100 | N | 100 | N | 100 | N | 0 | | 0 | | I |
| fr | nb | 3a | .4 | Bijdrage risico beheersing VR-NHN | 30 | N | 30 | N | 30 | N | 30 | N | 30 | N | S |
| kn | nb | 3a | .5 | Inhuur projectleider Bergen aan Zee -formatieakkoord | 0 | | 100 | N | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| kn | aut | 3a | .6 | Impl. omgevingswet (omgevingsvisie) | 0 | | 100 | N | 100 | N | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 3a | .7 | Impl. omgevingswet (omgevingsplan) | 17 | V | 50 | N | 50 | N | 50 | N | 50 | N | S |
| fr | aut | 3a | .8 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 11 | V | 0 | N | 0 | N | 3 | N | 23 | V | S |
| kn | nb | 3b | .1 | Verlaging rioolheffing door lagere rentetoerekening -formatieakkoord | 0 | | 135 | N | 135 | N | 135 | N | 135 | N | S |
| fr | nb | 3b | .2 | Uitvoering Energietransitie -formatieakkoord | 72 | N | 97 | N | 96 | N | 96 | N | 96 | N | S |
| fr | aut | 3b | .3 | Extra kosten verhoging afvalstoffenbelasting restafval | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 3b | .4 | Hoge eindafrekening 2018 verwerking afval | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| kn | aut | 3b | .5 | GR RUD indexatie | 0 | | 27 | N | 8 | N | 4 | N | 4 | N | S |
| kn | nb | 3c | .1 | Verhoging biodiversiteit gemeentelijke plantsoenen -formatieakkoord | 0 | | 20 | N | 20 | N | 20 | N | 20 | N | S |
| fr | nb | 3c | .2 | Groenspoor -formatieakkoord | 17 | N | 17 | N | 17 | N | 17 | N | 17 | N | S |
| fr | nb | 3c | .3 | Instellen en dotatie voorziening baggerkosten | 55 | N | 12 | N | 12 | N | 12 | N | 12 | N | S |
| fr | aut | 3c | .4 | Bijraming verkoop snippergroen | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 3c | .5 | Verkoop grond Verspykweg BaZ aan Kennemerwonen | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 3c | .6 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 159 | V | 22 | V | 46 | N | 49 | N | 200 | N | S |

*3a.1 Impuls Schoorl - formatieakkoord*
Om Schoorl duurzaam te ontwikkelen is een toekomstgerichte visie en aanpak gewenst. Initiatiefnemers zijn hierbij leidend en stellen de visie op, de gemeente stelt de kaders vast en faciliteert.

*3a.2 Integrale aansturing div projecten -formatieakkoord*
Er wordt een coördinerend programmamanager (0,5 fte) ingehuurd voor een integrale benadering van de verschillende initiatieven in Bergen Oost, waaronder nieuwbouw zwembad; woningbouw BSV-terrein; herijking gemeentewerf en uitvaartcentrum; verplaatsing zendmast en mogelijk vrijkomen locaties Heliomare en Europese school. Coördinatie hier is nodig ter bewaking van raakvlakken, risico's en kansen.

*3a.3 Inhuur voor Taskforce wonen - formatieakkoord*
Er gaat een Taskforce Wonen aan de slag. De taskforce gaat zich richten op realisatie van honderden extra woningen. Om invulling te kunnen geven aan de opgaven wordt extra capaciteit ingehuurd. De extra inzet is naar verwachting voor een periode van drie jaar.

*3a.4 Bijdrage risico beheersing VR-NHN*
De veiligheidsregio NHN verzorgt voor de deelnemende gemeenten risicobeheersingstaken. Deze taken zien voornamelijk op bouw- en woningtoezicht.
In de vergadering van het AB (Algemeen Bestuur) op 5 oktober 2018 van de Veiligheidsregio NHN is met betrekking tot risicobeheersingstaken besloten over te stappen op een ander financieringsstelsel per 1-1-2019. Op basis van historische afname wordt per jaar de kosten doorbelast aan de deelnemende gemeenten. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden.

*3a.5 Inhuur projectleider Bergen aan Zee - formatieakkoord*
Er wordt een ruimtelijk uitvoeringskader opgesteld, waardoor het mogelijk wordt om initiatieven te versnellen en integraal tot ontwikkeling brengen. Parallel hieraan wordt een aantal in voorbereiding zijn de projecten begeleid en uitgevoerd.

*3a.6 Implementatie omgevingswet (omgevingsvisie)*
In het raadsvoorstel over het Ambitiedocument Omgevingswet en de zienswijze op de wijziging van de BUCH-begroting is aangekondigd dat de kosten voor het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan onderdeel uitmaken van de gemeentelijke begroting. Dit betreft externe kosten voor onderzoeken, adviseurs en begeleidende bureaus. Om de raad een beeld te geven van de te verwachte kosten was een raming in het voorstel opgenomen, gebaseerd op het Financieel dialoogmodel Omgevingswet van de VNG: voor een middel gemeente (tot 50.000 inwoners), zoals gemeente Bergen, € 700.000,- voor een omgevingsvisie en € 400.000,- voor een omgevingsplan. In deze raming zijn echter ook alle uren van medewerkers die hieraan werken meegerekend. De uiteindelijke extra kosten, waarvoor middelen nodig zijn, zullen naar verwachting veel lager zijn.
Met deze eerdere raming als uitgangspunt, is voor de omgevingsvisie € 200.000,- (verdeeld over 2020 en 2021) opgenomen en voor het omgevingsplan jaarlijks t/m 2024 € 50.000,- opgenomen. In de plannen van aanpak voor de omgevingsvisie en het omgevingsplan worden de ramingen aangescherpt en vervolgens verwerkt in de P&C documenten.

*3a.7 Implementatie omgevingswet (omgevingsplan)*
Aangepaste raming omgevingsplan op basis van actuele inzichten. Dit betreft het opstellen van het omgevingsplan (voornamelijk inhuur ten behoeve het opstellen van het plan).

*3a.8 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

*3b.1 Verlaging rioolheffing door vermindering rentetoerekening -* formatieakkoord
Er wordt nu 3,75% rente doorbelast in plaats van de 2% omslagrente. Het voorstel is om deze doorbelasting te verlagen naar 3,5%. De € 135.000,- nadeel die hierdoor ontstaat, is ongeveer gelijk aan het bedrag dat de OZB stijging ad 1,5% opbrengt.

*3b.2 Uitvoering energietransitie -formatieakkoord*
Betreft extra budget voor uitvoering energie transitie. Er wordt een overschrijding van circa € 72.000,- verwacht in 2019. Deze overschrijding komt voort uit projecten waarvan de regierol recentelijk door het Rijk aan de gemeente is toebedeeld: opstellen Transitievisie Warmte (TVW) € 30.000,-; Regionale Energie Strategie (RES) € 5.000,-; Subsidie energiebesparingsprogramma bestaande bouw € 38.000,-; Wijkaanpak bestaande bouw € 48.000,-; Subsidieregeling Energiebesparing bestaande bouw € 30.000,-. Voor het opschalen van de wijkaanpak voor het verduurzamen van onder andere 1.200 particuliere koopwoningen uit het formatieakkoord, dient het budget voor 2020 structureel met € 96.642,- te worden verhoogd van € 228.058,- naar € 325.000,- structureel. Voor 2021 en 2022 is het nog onduidelijk hoeveel middelen hier bovenop extra nodig zijn voor het behalen van de verduurzamingsdoelen in verband met ontwikkelingen die voortvloeien na het ondertekenen van het klimaatakkoord. Verder wordt gevraagd om met ingang van 2019 een reserve energietransitie in te stellen waar het (eventueel) overgebleven budget energietransitie in wordt gestort. De fasering van de uitgaven is niet altijd goed te voorspellen en zo kan dit budget beschikbaar blijven voor de energietransitie. De raad wordt gevraagd het college te mandateren voor de uitnamen.

*3b.3 Extra kosten verhoging afvalstoffenbelasting restafval*
Begin 2018 is de verhoging van het kabinet van € 13,21 naar € 26,- per ton vastgesteld. Eind 2018 is het tarief verder verhoogd naar € 31,- om gemeente extra te stimuleren om maatregelen te nemen om het restafval terug te dringen. Dit betekent dat er circa € 5,- per ton was nog niet opgenomen. De kosten hiervoor zijn circa structureel € 23.000,- (N). De wijziging is budgetneutraal omdat dit loopt via de voorziening afvalstoffenheffing.

*3b.4 Hoge eindafrekening 2018 verwerking afval*
Totaal € 74.000,- (N) in 2019. De verwerkingskosten restafval van 2018 hoger dan verwacht € 36.000,- (N). Door een daling van de papierprijs zijn de opbrengsten lager dan verwacht € 45.000,- (N). Overige 7.000 (V). De wijziging is budgetneutraal omdat dit loopt via de voorziening afvalstoffenheffing.

*3b.5 GR RUD indexatie*
Indexatie 2020 en verder conform CEP maart 2018 respectievelijk 2,8%, 2,4%, 2,8% en 2%.

*3c.1 Verhoging biodiversiteit gemeentelijke plantsoenen -* formatieakkoord
Wens vanuit formatie akkoord om biodiversiteit te verhogen in gemeentelijk groen; dit bedrag is voor onderhoud en waar mogelijk kleinschalige uitbreidingen.

*3c.2 Groenspoor -formatieakkoord*
Groenspoor programma (onderdeel hiervan is educatie en voorlichting aan bewoners) opstarten in Bergen. In formatieakkoord is aangegeven dat men in wil zetten op educatie en voorlichting.

*3c.3 Instellen en dotatie voorziening baggerkosten*
Aangezien de achterblijvende baggerkosten van de gemeente een sterk fluctuerend karakter hebben, wordt voorgesteld om met ingang van 2019 een voorziening baggerkosten in te voeren. In 2019 vindt een eerste dotatie van € 55.000,- om de voorziening op peil te brengen waarna jaarlijks € 21.500,- wordt gestort. Het werken met een voorziening met een vaste storting per jaar zorgt voor een stabiele meerjarenbegroting. In 2019 komen alle kosten nog ten laste van de exploitatie, vanaf 2020 worden de kosten direct ten laste van de voorziening geboekt. Vanaf 2020 kan € 10.000,- onderhoud worden afgeraamd in de exploitatie.

*3c.4 Bijraming verkoop snippergroen*
In 2018 is er minder snippergroen verkocht door onderbezetting. In 2019 gaat hier weer meer op ingezet worden en wordt een opbrengst verwacht van 100.000 (500m2 x gem. 200 euro per m2). Er was € 20.000,- begroot, derhalve € 80.000,- bijramen. Vanwege storting in de algemene reserve budgetneutraal voor het begrotingssaldo.

*3c.5 Verkoop grond Verspykweg BaZ aan Kennemerwonen*
Eerder in Firap 2018 was aangegeven dat dit in 2018 zou gebeuren echter is vanwege benodigde vergunningsaanvraag doorgeschoven naar 2019. Opbrengsten 6 x € 22.000,- = € 132.000,- minus kosten € 5.460,- = € 126.540,-. Dit is budgetneutraal in verband met storting in de algemene reserve.

*3c.6 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

# Programma 4
# Een financieel gezonde gemeente

# PROGRAMMA 4. EEN FINANCIEEL GEZONDE GEMEENTE

***Wat willen we bereiken***
1. Een sluitende meerjarenbegroting.
2. Zo laag mogelijke lokale lasten

***Wat gaan we daarvoor doen***
1 Een sluitende meerjarenbegroting
Ons doel is een sluitende meerjarenbegroting aan uw raad voor te leggen.

2 Zo laag mogelijk lokale lasten

*Afval*
Voor afval geldt op dit moment dat er de komende jaren geen stijging van het tarief nodig is.
Echter, het nieuwe grondstoffenbeleidsplan dat binnenkort naar uw raad komt kan hier mogelijk verandering in brengen. Als dit wordt aangenomen, worden de benodigde investeringen hiervoor doorbelast in het tarief, het uiteindelijke tarief is dan afhankelijk van de hoeveelheid afvalscheiding die plaatsvindt op zowel gemeentelijk als huishoudens niveau.

*Riool*
Voor riool geldt op dit moment dat er de komende jaren geen stijging van het tarief noodzakelijk is. Er wordt juist voorgesteld om de toe te rekenen rente met circa 0,25% (€ 135.000,- (N)) te verlagen. Het tarief kan hierdoor circa 2 % omlaag. Met hoeveel precies omlaag wordt bij de begroting 2020 bekend als alle mutaties met betrekking tot riool bekend zijn.

*OZB*
Voor de OZB opbrengsten wordt een stijging van de verwachte opbrengsten begroot ter hoogte van de verwachte inflatie 2020 ad 1,5%. De extra opbrengst hiervan (€ 123.000,- (V)) valt weg tegen de verlaging van de inkomsten van riool door de lagere rentetoerekening. Per saldo blijven de woonlasten hierdoor gelijk. Dit geeft per saldo de huurders een licht voordeel ten opzichte van de woning eigenaren.

*OZB niet-woningen*
Voor de OZB niet-woningen wordt voorgesteld om met ingang van 2020 de OZB gebruikers niet-woningen op te heffen en deze samen te voegen met de OZB eigenaren niet-woningen. Dit om de eigenaren niet-woningen nog meer te stimuleren om eventuele leegstand zoveel als mogelijk te voorkomen cq zo kort mogelijk te laten duren.

***Waaraan kunnen we zien of we het bereiken***
- Een vastgestelde meerjarig sluitende programmabegroting 2020-2023.
- De ontwikkeling van de lasten

***Trends en Ontwikkelingen bij dit programmaonderdeel***
*Herijking gemeentefonds*
In de meicirculaire 2020 wordt bekend wat per 2021 het effect is van de aanpassing van de verdeelmodellen sociaal domein en verder herijking van het gemeentefonds.
De Minister heeft besloten dat de clusters van de algemene uitkering die geen betrekking hebben op het sociaal domein worden onderzocht. Het ministerie wil dat er ook gekeken wordt of er rekening gehouden kan worden met overige eigen inkomsten zoals toeristen- en parkeerbelasting. Als dit door zou gaan zou dit voor onze gemeente grote financiële gevolgen kunnen hebben.

## WAT GAAT HET KOSTEN

Onderstaande een overzicht van de financiële mutaties van dit programma en daarna per mutatie een korte toelichting.

| 1 =1.000 | | | | korte omschrijving | 2019 | | 2020 | | 2021 | | 2022 | | 2023 | | I/S |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| kn | aut | 4 | .1 | OZB indexatie | 0 | | 29 | N | 30 | N | 30 | N | 31 | N | S |
| kn | aut | 4 | .2 | OZB indexatie | 0 | | 7 | N | 7 | N | 7 | N | 7 | N | S |
| kn | aut | 4 | .3 | OZB indexatie | 0 | | 5 | N | 5 | N | 5 | N | 5 | N | S |
| kn | aut | 4 | .4 | GR Cocensus indexatie OZB woningen | 0 | | 10 | N | 13 | N | 18 | N | 18 | N | S |
| fr | nb | 4 | .5 | OZB gebruikers niet-woningen naar eigenaren niet-woningen | 0 | | 75 | V | 77 | V | 79 | V | 81 | V | S |
| fr | aut | 4 | .6 | Rentekosten | 70 | N | 57 | N | 53 | N | 1 | V | 6 | V | S |
| fr | aut | 4 | .7 | Parkeerinkomsten i.v.m. garages Mooi Bergen | 0 | | 87 | V | 87 | V | 0 | | 0 | | I |
| fr | aut | 4 | .8 | Bijramen naheffing parkeerheffingen | 0 | | 74 | V | 74 | V | 74 | V | 74 | V | S |
| fr | aut | 4 | .9 | Areaaluitbreiding parkeerinkomsten | 143 | V | 146 | V | 149 | V | 152 | V | 152 | V | S |
| fr | aut | 4 | .10 | Dividend BNG bijramen | 127 | V | 125 | V | 125 | V | 125 | V | 125 | V | S |
| fr | aut | 4 | .11 | Dividend Liander | 164 | V | 100 | V | 100 | V | 100 | V | 100 | V | S |
| fr | aut | 4 | .12 | Verhoging bijdrage BUCH i.v.m. Indexatie | 185 | N | 540 | N | 485 | N | 451 | N | 416 | N | S |
| fr | aut | 4 | .13 | Aframen budget voormalig personeel | 70 | V | 70 | V | 70 | V | 70 | V | 70 | V | S |
| fr | aut | 4 | .14 | Aanvraag ter beschikking stellen resultaat 2018 BUCH | 259 | N | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | S |
| fr | aut | 4 | .15 | Mutatie Kap.lasten voor dit PO | 0 | | 0 | | 0 | | 0 | | 5 | V | S |
| fr | aut | 4 | .16 | Tegenboeking omslagrente | 110 | N | 14 | V | 9 | V | 12 | V | 8 | V | S |
| fr | aut | 4 | .17 | Stelpost indexatie inzetten | 0 | | 400 | V | 400 | V | 400 | V | 400 | V | S |
| kn | aut | 4 | .18 | GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) indexatie | 0 | | 1 | N | 2 | N | 3 | N | 3 | N | S |

*4.1 OZB indexatie Woningen*
1,5% in 2020 CPI alle huishoudens stand CEP mrt 2019. Dit is 0,5% lager dan nu staat begroot.

*4.2 OZB indexatie niet woningen eigenaren*
1,5% in 2020 CPI alle huishoudens stand CEP mrt 2019. Dit is 0,5% lager dan nu staat begroot.

*4.3 OZB indexatie niet woningen gebruikers*
1,5% in 2020 CPI alle huishoudens stand CEP mrt 2019. Dit is 0,5% lager dan nu staat begroot.

*4.4 GR Cocensus indexatie*
Indexatie 2020 en verder respectievelijk 2,92%, 2,4%, 2,8% en 2%.

*4.5 OZB gebruikers niet-woningen naar eigenaren niet-woningen*
Voorgesteld wordt de OZB gebruikers niet-woningen af te schaffen en samen te voegen met de OZB eigenaren niet-woningen. Dit om te stimuleren dat eigenaren leegstand zo beperkt als mogelijk houden. De mutatie betreft het vervallen van leegstand bij heffing gebruikers niet-woningen.

*4.6 Rentekosten*
Betreft aanpassing van de rentekosten.

*4.7 Aframen parkeerinkomsten i.v.m. garages Mooi Bergen*
In verband met de vertraging niet eerder in te zetten dan met ingang van 2022. Stelpost 2020 en 2021 laten vervallen.
Stelpost 2020 en 2021 laten vervallen.

*4.8 Bijramen naheffing parkeerheffingen*
Bij kadernota 2019 was nog de verwachting dat de inkomsten sterk zouden dalen naar aanleiding van de realisaties 2017 ad € 105.000,-. Echter in 2018 was er circa € 250.000,- aan inkomsten terwijl er een periode minder is gehandhaafd. Vandaar dat de eerder begrote inkomsten ad € 275.000,- nu weer begroot wordt. Er blijft gewerkt worden conform afspraak met eerst waarschuwing et cetera.

*4.9 Areaaluitbreiding parkeerinkomsten*
Er is een nieuw 3 jaarsgemiddelde vastgesteld wat heeft geleid tot meer parkeeruren.

*4.10 Dividend BNG bijramen*
Begroot is € 300.000,- voor BNG. Het dividend over 2018 is vastgesteld op € 427.482,90 (149.994 aandelen) nu bijramen tot € 425.000 structureel.

*4.11 Dividend Liander*
Begroot is € 100.000,- voor Liander
Dividend Bergen is over 2018, vastgesteld dividend 2018 € 150 miljoen gedeeld door 350 miljoen aandelen * 240.741 aantal aandelen Bergen = € 263.980,-. Het dividend Liander fluctueert erg sterk (2017 € 161.000,- ten opzichte van 2018 € 263.980,-) daarom nu bijramen van € 100.000,- naar € 200.000,-.

*4.12 Verhoging bijdrage BUCH i.v.m. Begroting 2020*
Betreft aanpassing bijdrage in verband met de begroting BUCH 2020.

*4.13 Aframen budget voormalig personeel*
Budget kan met € 70.000,- worden afgeraamd naar € 30.000,-.

*4.14 Aanvraag ter beschikking stellen resultaat 2018 BUCH*
Omdat dit geld moest worden terugbetaald omdat de BUCH geen resultaat mag hebben, is het gevolg dat een aantal in het verbeterplan genoemde knelpunten op dit moment nog niet volledig zijn opgelost. Als deze middelen niet opnieuw ter beschikking worden gesteld worden ze ook niet opgelost. Derhalve wordt het bestuur van BUCH voorgesteld om een bedrag van € 800.000,- incidenteel ter beschikking te stellen en dit volgens de laatstelijk vastgestelde verdeelsleutel in 2019 via een nota weer in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten. Aandeel Bergen is € 258.640,-.

*4.15 Mutatie Kap.lasten voor dit PO*
Mutatie kapitaalslasten in verband met de wijzigingen in het investeringsschema.

*4.16 Tegenboeking omslagrente*
Om de rente budgetneutraal te maken in verband met de totaalfinanciering wordt hier alle omslagrente tegen geboekt.

*4.17 Stelpost indexatie inzetten*
Van de stelpost indexatie wordt nu € 400.000,- van de nog beschikbare € 469.814,- ingezet. Het restant wordt uiterlijk bij de begroting 2020 ingezet.

*4.18 GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) indexatie*
Indexatie 2020 en verder conform CEP maart 2018 respectievelijk 2,8%, 2,4%, 2,8% en 2%.

## BIJLAGE 1: OVERZICHT MUTATIES INVESTERINGSKREDIETEN

Onderstaand ter informatie een overzicht van de investeringskredieten naar aanleiding van het formatieakkoord.
Daarna de aanpassingen op clusterniveau.

| Jaar | NIEUWE INVESTERINGSKREDIETEN KADERNOTA | cluster | at | bedrag | Motivering |
|---|---|---|---|---|---|
| 2019 | Bgn - Fietspad Noordlaan en Zuidlaan | Openbare ruimte | 25 | 195.000 | Project heeft hogere prioriteit gekregen vanuit streven naar verbeteren fietsvoorzieningen. Wordt gedekt uit kredieten reconstructie wegen 2019 (verschuiving prioriteiten). |
| 2019 | Aanleg Laadpalen 2019 | Openbare ruimte | 5 | 25.000 | Is krediet voor aanleg van laadpalen. |
| 2019 | Aanleg Laadpalen 2020 | Openbare ruimte | 5 | 25.000 | Is krediet voor aanleg van laadpalen. |
| 2019 | Aanleg Laadpalen 2021 | Openbare ruimte | 5 | 25.000 | Is krediet voor aanleg van laadpalen. |
| 2019 | Aanleg Laadpalen 2022 | Openbare ruimte | 5 | 25.000 | Is krediet voor aanleg van laadpalen. |
| 2019 | Aanleg Laadpalen 2023 | Openbare ruimte | 5 | 25.000 | Is krediet voor aanleg van laadpalen. |
| 2020 | Plantsoenen omvormen naar hoge biodiversiteit in Egmond en Schoorl | Openbare ruimte | 15 | 50.000 | Wens vanuit nieuwe formatieakkoord om biodiversiteit te verhogen in gemeentelijke plantsoenen; Hiervoor worden in bestaande plantsoenen de beplanting vervanging voor vaste planten die bloeien en daarmee bijdragen aan de leefomgeving van diverse fauna. In Bergen is dit reeds binnen een project uitgevoerd. Nu ook voor Egmond en Schoorl op een soortgelijke wijze aanpakken (bijenhotel + vaste planten). |
| 2020 | Openbaar toilet Egmond aan zee | Openbare ruimte | 15 | 50.000 | Wens vanuit formatieakkoord om openbare toiletgelegenheden aan te brengen in de kernen. Er wordt gestart in Egmond aan Zee. Inschatting budget is gedaan op basis van eerdere onderzoeken naar de mogelijkheden van openbare toiletgelegenheden. |
| 2020 | Bgn- Aansluiten fietspad Eeuwigelaan op Hoflaan | Openbare ruimte | 25 | 100.000 | Wens vanuit het formatieakkoord om het nieuwe fietspad van de Eeuwigelaan aan te sluiten op de fietsstraat Hoflaan. Dit brengt € 100.000,- extra kosten met zich mee, wat wordt gedekt uit de kredieten voor reconstructies wegen 2020. |
| 2020 | Led-verlichting fietspaden | Openbare ruimte | 7 | 50.000 | Wens vanuit formatieakkoord om een aantal donkere fietspaden in buitengebied te voorzien van LED geleideverlichting; te denken valt aan fietspad Zeeweg Bergen aan Zee + fietspad Bergen-Egmond a/d Hoef. De kosten hiervoor zijn geschat op € 50.000,-. |
| 2020 | Aanleg fietstunnel onder N9 | Openbare ruimte | 25 | 1.125.000 | Wens vanuit het formatieakkoord om de fietstunnel Kogendijk onder de N9 tot 25% te financieren. In dit geval zal de provincie 50% van de kosten voor zijn rekening nemen, de gemeente Alkmaar 25% en de gemeente Bergen ook 25%. Dit komt voor Bergen neer op een investering van € 1.125.000,-. Aangezien rekening is gehouden met € 300.000,- zal er € 825.000,- moeten worden toegevoegd om in deze wens te voorzien. |

**Mutaties per cluster.**

| Nieuwe investeringen per cluster | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Jaar | Recreatie | Openbare ruimte | Riolering | totaal |
| 2019 | 0 | 543.000 | 0 | 543.000 |
| 2020 | 45.000 | 2.710.000 | 0 | 2.755.000 |
| 2021 | 0 | 25.000 | 0 | 25.000 |
| 2022 | 0 | 25.000 | 0 | 25.000 |
| 2023 | 0 | 3.607.000 | 810.000 | 4.417.000 |
| **Totaal** | **45.000** | **6.910.000** | **810.000** | **7.765.000** |

| Mutaties bestaande investeringen | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Jaar | Recreatie | Openbare ruimte | Riolering | totaal | |
| 2019 | | -1.055.000 | | -1.052.981 | Doorgeschoven 2019 naar 2020 |
| 2020 | | 1.783.525 | | 1.785.545 | € 1.055.000,- doorgeschoven vanuit 2019 en € 728.525,- bijgeraamd.* |
| **Totaal** | | **728.525** | | **728.525** | |

*De bijraming bestaat vooral uit de verhoging van de bijdrage Bergen van € 300.000,- naar € 1.125.000,- voor de fietstunnel N9.

## BIJLAGE 2: STAND RESERVES

| GBREKNR | Naam reserve | Saldo 31-12-18 | Rente 2019 | Storting 2019 | Uitnamen 2019 | Saldo 31-12-19 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | **Algemene reserve** | | | | | |
| 9110011 | Algemene reserve | 31.361.073 | 627.221 | 3.323.040 | 2.426.199 | 32.885.135 |
| | **Weerstandsvermogen** | | | | | |
| | Bestemmingsreserves: | | | | | |
| 9120011 | Sociale woningbouw | 411.310 | 8.226 | 0 | 300.000 | 119.536 |
| 9120021 | Toerisme- en innovatiefonds | 121.038 | 2.421 | 32.172 | 0 | 155.631 |
| 9120031 | Reserve wijkgericht werken | 74.174 | | 0 | 0 | 74.174 |
| 9120041 | Reserve mantelzorgwoningen | 125.000 | | 0 | 0 | 125.000 |
| 9120091 | Reserve 3D | 0 | | 0 | 0 | 0 |
| 9120111 | Reserve handhaving recreatiewoningen | 28.000 | | 100.000 | 100.000 | 28.000 |
| 9120101 | Reserve afschrijving sporthal Egmond | 0 | | 2.675.000 | 0 | 2.675.000 |
| 9120061 | Risico reserve grote projecten | 591.492 | | 0 | 0 | 591.492 |
| | **Totaal bestemmingsreserves** | 1.351.014 | 10.647 | 2.807.172 | 400.000 | 3.768.833 |
| | **Totaal reserves** | **32.712.087** | **637.868** | **6.130.212** | **2.826.199** | **36.653.968** |